ANALIZA TROŠKOVA NA PRIMJERU TELEKOMUNIKACIJSKOG OPERATERA H1 TELEKOM

Vidić, Ivan

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:888498

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKUTET

ZAVRŠNI RAD

ANALIZA TROŠKOVA NA PRIMJERU TELEKOMUNIKACIJSKOG OPERATERA H1 TELEKOM

Mentor:
mr. Ivana Perica

Student:
Ivan Vidić, bacc.oec.

Split, rujan 2016.

S A D R Ž A J

1. UVOD 1

1.1. Definicija problema 1

1.2. Cilj rada 1

1.3. Metode rada 1

1.4. Struktura rada 1

2. POJMOVNO DEFINIRANJE TROŠKOVA 3

2.1. Definiranje osnovnih vrsta troškova 4

2.2. Oportunitetni troškovi 7

2.3. Jedinični trošak 9

3. VRSTE TROŠKOVA 10

3.1. Prema prirodnim svojstvima 10

3.2. U odnosu na promjene u razini aktivnosti 11

3.3. Prema mjestima i nositeljima 13

3.4. Prema mogućnosti terećenja na zalihe 16

3.5. Za potrebe usporedbe, predviđanja i planiranja 16

3.6. S aspekta kalkulativnog obuhvata 17

3.7. S aspekta doprinosa kvaliteti 18

4. PRIMJENA ANALIZE TROŠKOVA NA TELEKOMUNIKACIJSKOM OPERATERU H1 TELEKOM 19

4.1. O poduzeću H1 Telekom 19

4.2. Uvod u računovodstvenu analizu troškova H1 Telekoma 20

4.3. Računovodstvena analiza troškova na primjeru telekomunikacijskog operatera H1 telekom 22

5. ZAKLJUČAK 36

POPIS LITERATURE 37

SAŽETAK 39

ABSTRACT 39

POPIS SLIKA I TABLICA 40

1. UVOD

1.1. Definicija problema

Problem istraživanja ovog rada predstavlja računovodstveni obuhvat analize troškova i utvrđivanja obilježja različitih vrsta troškova u poslovanju. Točnije, problem se odnosi na izlaganje značaja analize troškova te upravljanja troškova u nekom proizvodnom poduzeću uopće, te izlaganje osnovnih postavki troškova poduzeća kao preduvjet analize troškova praktičnog primjera koji se obrađuje u drugom dijelu ovog rada.

1.2. Cilj rada

Cilj ovog rada je na praktičnom primjeru prikazati vrste troškova u poslovanju te analizu tih istih troškova na primjeru H1 telekom telekomunikacijskog operatera. Ovim radom se nastoji ukazati na značaj analize troškova uopće, te na važnost praćenja kretanja troškova u poduzeću. Bez upravljanja troškovima, a koje se prvenstveno temelji na njihovoj pravilnoj i pravodobno obavljenoj analizi, poduzeće ne može ostvariti ciljeve maksimaliziranja profita, a koje se međuostalom postiže minimaliziranjem troškova. Stoga se ukazuje te provodi analiza troškova kako bi se na praktičnom primjeru postigao cilj ovog rada.

1.3. Metode rada

Metode rada koje će se koristiti u ovom radu su induktivna i deduktivna metoda, metoda analize, metoda deskripcije i studija slučaja.

1.4. Struktura rada

Rad je strukturiran na način da se sastoji od pet ključnih cjelina, koje osim uvoda i zaključka sadrže teorijski i praktični dio rada. Dok teorijski dio (točka 2. i 3.) izlažu teorijske aspekte definiranja troškova koji su predmet analize, praktični dio rada (točka 4.) obrađuje

primjer H1 telekom – telekomunikacijskog operatera, sa njegovom troškovnom strukturom kroz koju se prikazuje knjigovodstveni obuhvat analize troškova.

Tako struktura ovog rada podrazumijeva sljedeće:

1. Uvod
2. Pojmovno definiranje troškova
3. Vrste troškova
4. Primjena analize troškova na telekomunikacijskom operateru H1 telekom
5. Zaključak

U prvoj točki rada se daje kratak pregled ciljeva istraživanja u radu, definicija problema, metode rada i pregled strukture završnog rada. U sljedećoj točci pod nazivom 'pojmovno definiranje troškova' se pojmovno određuju troškovi. Ova cjelina predstavlja uvod u analizu troškova.

Zatim slijedi cjelina 'vrste troškova' u kojoj se objašnjava značaj i uloga analize troškova, te se objašnjava analiza u teorijskom smislu. Nakon teorijskog objašnjenja analize slijedi najvažniji dio rada, i to 'promjena analize troškova na telekomunikacijskom operateru H1 Telekom'. U tom dijelu se daje računovodstvena analiza troškova.

Na kraju rada se nalazi zaključak u kojem se sadrže najvažniji zaključci te najvažnije informacije iz provedenog istraživanja i analize u radu.

2. POJMOVNO DEFINIRANJE TROŠKOVA

Troškovi su vrijednosno izraženi utrošci elemenata procesa proizvodnje ili pružanja usluga, a koji su nastali ili su uzrokovani poslovnom aktivnošću poduzeća.[1]Troškovi su prenijeta vrijednost, ali su ujedno i dio novostvorene vrijednosti koja ulazi u cijenu koštanja. Preciznije, troškove se može definirati kao poslovne rashode, tj. onaj dio elemenata poslovanja poduzeća koji se može uračunati u cijenu proizvodnje nekog outputa (proizvod ili usluga). Stoga se troškove uobičava nazivati i ukalkuliranim poslovnim rashodima. Trošak je u novčanim jedinicama iskazan iznos utrošenog novca ili druge imovine, izvršenih usluga, ili nastalih obveza u zamjenu za dobra ili usluge koje su primljene ili trebaju biti primljene.[2]

Trošenje proizvodnih elemenata predstavlja tehnički proces čiji se intenzitet najčešće izražava u fizičkim jedinicama mjere , ali je također i ekonomski proces koji se izražava u novcu.[3] Osim trošenja elemenata proizvodnje u ukupne se troškove uračunava i vrijednost korištenih tuđih usluga, te plaćene obveze prema državi koje ne ovise o ostvarenom financijskom rezultatu i koje obračunavaju prije njegova utvrđivanja (npr. doprinos za vodoprivredu, šume, gospodarsku komoru i sl.).[4]

Kada je riječ o suvremenom proizvodnom sektoru zbog automatiziranja proizvodnih procesa u veliko promijenila se struktura troškova proizvodnje. Promjena strukture troškova proizvodnje utjecala je na primjenu odgovarajućih računovodstvenih metoda obračuna troškova.

U cilju objektivnijeg obračuna i osobito radi alokacije troškova proizvodnje na konkretne nositelje troškova, računovodstvene su se metode obračuna troškova morale prilagoditi novonastalim uvjetima, a u konkretnim su se slučajevima morale razviti i određene nove metode.[5]

[1] Ravlić, P., Jelavić, A. Starčevih A., Šamanović, J., (1993), Ekonomika poduzeća, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb, str. 248
[2] Polimeni, S. R., Handy, A. S., & Cashin, A. J. (1999). Troškovno računovodstvo, Faber & Zgombić Plus., Zagreb, str 5
[3] Karić M. (2008), Upravljanje troškovima, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, str. 42
[4] Isto kao 1., str. 249
[5] Perčević, H., (2006.), Metode obračuna troškova u proizvodnom sektoru Republike Hrvatske, Ekonomski pregled 57 (9-10), godina, str. 647

Teorije troškova se razvijaju sa razvojem odnosno povećanjem stupnja kompleksnosti poslovanja i samim time sa promjenom strukture troškova.

Troškove se vrlo često naziva i ukalkuliranim poslovnim rashodima. Ovdje se nailazi na problem razlikovanja termina koji pripadaju troškovima, ali se oni uvelike razlikuju. Primjer tome su pojmovi kao što su utrošak, rashod (i gubitak) te izdatak.

Obzirom da se u same troškove u nekom kontekstu mogu ubrojiti i utrošci, rashodi i izdaci, njih valja posebno definirati, odnosno razgraničiti njihove pojmovne vrijednosti. Ipak, pojam troška se razlikuje od pojmova kao što su utrošak, izdatak te rashod.

U tom kontekstu vrijedi sljedeće[6]:

- Pojam utroška podrazumijeva „fizička ulaganja materijalnih vrijednosti i dobara u stvaranju učinaka,
- Izdatak podrazumijeva smanjenje novčanih sredstava, tj. odljev novca poslovnog subjekta
- Rashod se odnosi na smanjenje ekonomskih koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili smanjenja sredstava ili stvaranja obveze što ima za posljedicu smanjenje glavnice, osim onog u svezi s raspodjelom glavnice sudionicima.

2.1. Definiranje osnovnih vrsta troškova

Proces upravljanja troškovima sastoji se od ciljeva kao što su: planiranje i budžetiranje troškova, procjena budućih rezultata, zadržavanje troškova u prihvatljivim granicama, racionalizacija troškova, izbor optimalnih poslovnih alternativa i potrebnih korektivnih postupaka, distribuciju odgovornosti za troškove i sl.[7]

Različiti ciljevi upravljanja troškovima prouzrokuju različite pristupe u promatranju troškova, pa je neophodno kvalificirati ih s obzirom na različite aspekte promatranja. Iz tih razloga troškovi se klasificiraju prema različitim kriterijima.

[6] Tušek, B., Računovodstveno praćenje troškova poslovanja, Ekonomski fakultet Zagreb. Dostupno na: http://web.efzg.hr/ (2. lipnja 2016.)
[7] Karić M. (2008), Upravljanje troškovima, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, str. 42

Od mnogih podjela troškova izdvojene su najznačajnije podjele, koje omogućavaju izradu relevantnih menadžerskih informacija s aspekta upravljanja troškovima:[8]

1. Podjela troškova prema prirodnim svojstvima
2. Podjela troškova prema njihovoj ulozi u bilanci
3. Podjela troškova prema mjestima i nositeljima
4. Podjela troškova u odnosu na promjenu razine aktivnosti
5. Podjela troškova s gledišta njihove usporedbe i predviđanja
6. Podjela troškova ovisno o mogućnostima njihove kontrole
7. Podjela troškova s obzirom na njihov obuhvat
8. Podjela troškova sa aspekta donošenja specifičnih menadžerskih odluka.

Tablica 1 – Kriterij klasifikacije troškova

KRITERIJ KLASIFIKACIJE TROŠKOVA	VRSTE TROŠKOVA
PREMA VREMENU NASTANKA	1. Povijesni 2. Zamjenski (Sadašnji) 3. Budući ili planirani
PREMA FUNKCIJAMA	1. Proizvodni 2. Neproizvodni
PREMA POLOŽAJU U FINANCIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	1. Troškovi proizvoda i troškovi razdoblja 2. Primarni i konverzijski troškovi 3. Nedospjeli i dospjeli troškovi
PREMA MOGUĆNOSTI OBUHVATA PO NOSITELJIMA	1. Direktni troškovi 2. Indirektni troškovi
PREMA PONAŠANJU NA PROMJENU AKTIVNOSTI	1. Varijabilni troškovi 2. Fiksni troškovi 3. Mješoviti troškovi
PREMA ZNAČAJNOSTI ZA DONOŠENJE POSLOVNIH ODLUKA	1. Relevantni troškovi 2. Irelevantni troškovi
PREMA MOGUĆNOSTI KONTROLE	1. Kontrolirani troškovi 2. Nekontrolirani troškovi

Izvor: Ravlić, P., Jelavić, A. Starčevih A., Šamanović, J., (1993), Ekonomika poduzeća, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb, str. 249

[8] Ravlić, P., Jelavić, A. Starčevih A., Šamanović, J., (1993), Ekonomika poduzeća, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb, str. 249

Kada je riječ o **ukupnim troškovima**, oni se sastoje od varijabilnog i fiksnog troška. Granični troškovi se ne ubrajaju u ukupne troškove, obzirom da su granični troškovi vidljivi iz analize ukupnih odnosno varijabilnih troškova. Isto vrijedi za prosječan ukupni trošak, prosječni granični trošak i tome slično.

Ukupni troškovi se dijele na sljedeće[9]:

- Fiksni trošak (FC) ➔ ne mijenja se sa razinom proizvodnje, a može se eliminirati samo prestankom poslovanja
- Varijabilni trošak (VC) ➔ mijenja se sa promjenom razine proizvodnje.

Fiksni troškovi (ili stalni) su oni troškovi koji se ne mijenjaju sa promjenom obujma proizvodnje. Oni postoje čak i onda kada se uopće ne proizvodi (amortizacija, troškovi održanja, troškovi osiguranja, najamnine, zagarantirane plaće radnika i sl.).[10]

Varijabilni troškovi (ili promjenjivi) su oni troškovi koji se mijenjaju pri svakoj promjeni obujma proizvodnje. Obuhvaćaju troškove sirovine, energije, nadnica, transporta i sl.[11]

U kontekstu pojma troška pojavljuje se i pojam prosječnog troška. Kako pojam prosječnog uopće podrazumijeva aritmetičku sredinu, odnosno mjeru centralne tendencije, u ovom kontekstu se o prosječnom trošku govori kao o jedinici za izražavanje centralne (odnosno srednje) vrijednosti financijskih rezultata i stručnih pokazatelja koji se koriste za upravljanje troškovima.

Stoga se prosječni (i već spomenuti granični) trošak ne ubraja u ukupne troškove, nego zajedno sa ukupnim i graničnim troškovima čini tri osnovne vrste istih.

Prosječan trošak sam po sebi može biti prosječan ukupni trošak te prosječni granični trošak. Kada je riječ o prosječnim ukupnim troškovima, može ih se podijeliti na prosječne varijabilne te prosječne fiksne troškove.

---

[9] Čičin-Šain, D., viši pred., Troškovi proizvodnje. Prezentacija. Dostupno na: http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/mikroek/mikroekonomija_10.pdf (13. srpnja 2016.)
[10] Ravlić, P., Jelavić, A. Starčevih A., Šamanović, J., (1993), Ekonomika poduzeća, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb, str. 250
[11] Đorđević, A., Cost-benefit analiza, Visoka poslovna škola strukovnih studija. Novi Sad, Prezentacija, dostupno na: http://www.vps.ns.ac.rs/Materijal/mat13483.pdf (02. listopada 2016.)

Na kraju valja spomenuti zakonitost da kada je prosječni trošak minimalan, granični trošak je jednak prosječnom. Ujedno je važno spomenuti odnos graničnih troškova (MC, engl. *marginal cost*) te prosječnih ukupnih troškova (ATC, eng. *adverage total cost*), i to kako slijedi:

- Ako su MC manji od ATC, ukupni prosječni troškovi će se smanjivati.
- Ako su MC jednaki ATC, prosječni ukupni troškovi ostaju nepromijenjeni.
- Ako su MC veći od ATC, prosječni ukupni troškovi će rasti.[12]

2.2. Oportunitetni troškovi

U svojoj suštini oportunitetni troškovi podrazumijevaju propuštene prilike prilikom donošenja izbora neke odluke. Odnosno, realizacija neka donesene odluke uvijek donosi nemogućnost realizacije odnosno primjene neke druge odluke u/na poslovanje, što se smatra gubitkom druge prilike, odnosno alternative. Dakle, gledano u ovom aspektu, „oportunitetni trošak prilikom svakog izbora predstavlja propuštenu vrijednost slijedeće najbolje alternative[13].

Gledano sa druge, odnosno financijske strane, oportunitetni trošak predstavlja troškove propuštene zarade uslijed propuštanja nekog drugog alternativnog rješenja (odluke) izvan one koja je uistinu donesena. Kada je riječ o knjigovodstvenom obuhvatu ove vrste troška, njegova analiza je ključna prilikom cost-benefit analize.

„Za troškovnu stranu cost–benefit analize veliko značenje ima tzv. oportunitetni trošak ili trošak izgubljene zarade.[14] Cost-benefit analiza (CBA) analizira te uzima u obzir sve potencijalne rezultate koje donosi neka odluka, rješenje (npr. investicija). „Ona predstavlja metodu koja omogućava odlučivanje o izboru između različitih oblika korištenja resursa i različitih projekata, na osnovu utvrđivanja ukupnih doprinosa projekata dostizanju ekoloških ciljeva.[15]

[12]Kolaković, M; Kovačević, B. i Sisek, B. (2001) "Utjecaj teorije poduzeća na suvremene pristupe organizaciji poduzeća", zbornik radova konferencije Uloga povijesti ekonomske misli u nastavi na fakultetima društvenih znanosti u Hrvatskoj, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, 4-5. listopada, str. 86
[13] Kolaković, M., (2003), Teorija intelektualnog kapitala, Ekonomski pregledi, br. 54., Zagreb, str. 36
[14] Barić, V., (2003.)Temeljne odrednice investiranja u obrazovanje odraslih, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Pomorski zbornik, br. 41., str. 361
[15] Đorđević, A., Cost-benefit analiza, Visoka poslovna škola strukovnih studija. Novi Sad, Prezentacija, dostupno na: http://www.vps.ns.ac.rs/Materijal/mat13483.pdf (02. listopada 2016.)

Upravo je ova metoda analize od tolikog značaja iz razloga što se ne koristi isključivo za odluke koje se mogu kvantitativno mjeriti nego i za analizu utjecaja onih indirektnih odnosno nemjerljivih utjecaja, rezultata, odnosno troškova.

Kada je riječ o oportunitetnim troškovima, a u svezi sa cost-benefit analizom, vrijedi sljedeće. Naime prilikom izrade složenijih cost-benefit analiza (primjerice analiza prihoda i koristi, odnosno troškova i gubitaka za preko 20 godina), svi se prihodi i gubitci svode na sadašnju vrijednost na temelju koje se izračunava cost-benefit koeficijent.

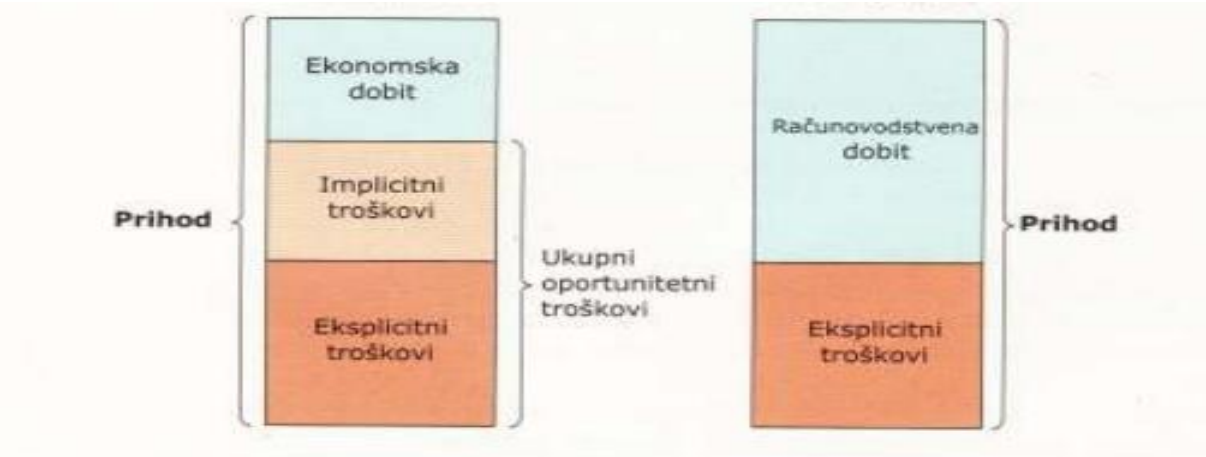
„U ovakvom postupku, koji je jedino sa stručnog stajališta valjan, ključan je izbor diskontne /kamatne/ stope po kojoj se na sadašnju vrijednost svode prihodi i koristi, odnosno troškovi i gubitci. Ta je stopa zapravo oportunitetni trošak, odnosno poželjna stopa povrata za ulagača.[16]

Nadalje, u svezi sa računovodstvenim obuhvatom oportunitetnih troškova, valja istaknuti razliku pogleda na troškove ekonomista te računovodstva. Kada je riječ o troškovima uopće, može ih se podijeliti na implicitne i eksplicitne troškove. Dok se implicitni odnose na one iznose zarade kojih se menadžment prilikom odlučivanja odriče (oportunitetni trošak), eksplicitni se odnose na one troškove koji me mogu direktno mjeriti, te koji su dio poslovanja poduzeća.

Upravo ovdje leži ključna razlika načina na koji ekonomisti i računovođe analiziraju poslovanje. Dok ekonomisti uključuju i jedne i druge troškove (tako i oportunitetne troškove), računovođe mjere odnosno se bave analizom isključivo eksplicitnih troškova.

„Tako je kod ekonomista u analizu prihoda uključena i ekonomska dobit, implicitni te eksplicitni troškovi (koji – izuzev dobiti) čine ukupne oportunitetne troškove, dok analiza prihoda računovođe prihodom podrazumijeva isključivo odnos računovodstvene dobiti i eksplicitnih troškova.[17] (Slika 1.)

[16] Sarić, B., Cost-benefit analiza. Dostupno na: www.effect-dubrovnik.com, za reviziju i ekonomski konzalting, Dubrovnik (08. lipnja 2016.)
[17] Mankiw, G.,(2006.) Osnove ekonomije, Mate d.o.o., Zagreb, str. 270.

Slika 1. Razlika implicitnih i eksplicitnih (odnosno oportunitetnih) troškova u ekonomista i računovođa

Izvor: Mankiw, G., 2006. Osnove ekonomije, Mate d.o.o., Zagreb, str. 270.

2.3. Jedinični trošak

U kontekstu kontrole i upravljanja troškovima često dolazi do situacije kada niie dovoljan samo podatak o ukupnim troškovima iz razloga što količina proizvodnje u različitim razdobljima može značajno varirati. Iz trog razloga iskazuje se jedinični trošak. Jedinični trošak računa se na način da se ukupni troškovi podjele s količinom, odnosno s brojem proizvedenih komada. Na taj način postiđe se da je podatak usporediv bez obzira da li količina proizvodnje varira. Jedinični troškovi mogu biti iskazani na razini tone, kilograma, ili bilo koje druge mjerne jedinice. [18]

[18] Polimeni, S. R., Handy, A. S., & Cashin, A. J. (1999). Troškovno računovodstvo, Faber & Zgombić Plus., Zagreb, str 8

3. VRSTE TROŠKOVA

Obzirom da je praćenje troškova u poduzeću od presudne važnosti za poslovni rezultat poduzeća neophodno je upoznati se sa jednom od potpunijih i sveobuhvatnijih podjela troškova uopće.

3.1. Prema prirodnim svojstvima

Podjela troškova prema njihovim prirodnim svojstvima podrazumijeva podjelu koja u prvom redu daje informaciju o tome sa kojim razlogom je nastao neki trošak, odnosno, utvrđuje svrhu zbog koje su određeni troškovi nastali.[19]

Ova podjela se temelji na porijeklu nastanka troškova, te se smatra temeljnom podjelom troškova. Pored toga, ona osigurava jednoobrazno evidentiranje i praćenje troškova te oblikovanje troškova u bilanci i računu dobiti/gubitka. Zato je ona formalizirana kontnim planom svake tvrtke u okviru financijskog računovodstva.[20]

Svaki kontni plan nekog poduzeće se mora prilagođavati potrebama evidentiranja, kontrole odnosno praćenja troškova trgovačkog društva, ali su unatoč tome troškovi najčešće obuhvaćeni u okviru razreda (4), odnosno troškova.[21] Razred (4) se ubraja u neutralne razrede (uz razred (7) i (8), odnosno to su razredi koji se evidentiraju u račun dobiti i gubitka. Pomoću njih se utvrđuje financijski rezultat u (8) razredu, rezultat poslovanja.

Troškovi po prirodnim vrstama i njihovo praćenje imaju određene specifičnosti naspram drugih podjela troškova. Troškovi po prirodnim vrstama se uvijek knjiže na dugovnoj strani računa, neovisno o tome da li se knjiže u razred (6) odnosno zalihe gotovih proizvoda, (7) rashode ili 79 – Bruto dobitak/gubitak financijske godine.

[19] Belak, V., (1995) Menadžersko računovodstvo, RriF plus, Zagreb, str. 288
[20] Isto kao 17., str. 290
[21] Isto kao 17., str. 292

3.2. U odnosu na promjene u razini aktivnosti

Podjela troškova u odnosu na promjene u razini aktivnosti se odnosi na podjelu troškova prema ponašanju kod povećanja ili smanjenja odnosno mirovanja aktivnosti u kontekstu razine aktivnosti proizvodnje u nekom poduzeću.

Tako se troškovi prema ponašanju na promjenu razine aktivnosti klasificiraju kao:

- Fiksni troškovi,
- Varijabilni troškovi, te
- Mješoviti troškovi.

Fiksni troškovi su troškovi koji se u masi ne mijenjaju bez obzira na promjene u razini aktivnosti, odnosno stupnja iskorištenja kapaciteta.[22] Najveći dio troškova kod velikog broja poduzeća čine upravo fiksni troškovi, a naročito kada se govori o neproizvodnim poduzećima. Jedinični fiksni troškovi opadaju s povećanjem razine aktivnosti, odnosno s povećanjem stupnja iskorištenosti kapaciteta. Primjeri fiksnih troškova su: amortizacija, osiguranje, troškovi administracije i uprave.[23]

Varijabilni troškovi su troškovi koji reagiraju na promjene u stupnju zaposlenosti (stupnju iskorištenja kapaciteta), tako da rastu (padaju) usporedno s porastom (padom) iskorištenja kapaciteta. [24] Varijabilni troškovi tako mogu biti:

- Proporcionalno varijabilni
- Progresivno varijabilni, te
- Degresivno varijabilni.

Jedna od osnovnih karakteristika varijabilnih troškova jeste da u masi raste i otpada u zavisnosti od promjene stupnja iskorištenja kapaciteta, dok je, s druge strane varijabilni trošak po jedinici

[22] Isto kao 17., str. 292
[23] Biškup, T., (2015), Obilježja i primjena ABC metode rasporeda općih troškova proizvodnje, Zagreb, str. 84
[24] Isto kao 21., str. 85

konstantan odnosno nepromijenjen. Primjeri varijabilnih troškova su: direktni materijal i rad, porez na plaće radnika, energija i utrošak materijala.[25]

Proporcionalno varijabilni troškovi se mijenjaju proporcionalno odnosno jednako promjeni iskorištenosti kapaciteta. Progresivno varijabilni troškovi rastu ili padaju brže od stupnja promjene iskorištenosti, a degresivno varijabilni rastu odnosno padaju (dakle mijenjaju se) sporije od promjene stupnja iskorištenosti kapaciteta.

Mješoviti troškovi imaju karakteristike i fiksnih i varijabilnih troškova, a nazivaju se i poluvarijabilnim troškovima.

Ono što je ključno za spomenuti prilikom klasifikacije odnosno određivanja troškova na fiksne, varijabilne te mješovite su sljedeće pretpostavke koje su preduvjet daljnje klasifikacije troškova odnosno njihove podjele (primjerice podjela fiksnih troškova na stale fiksne, promjenjive fiksne i tome slično).

Dakle, riječ je o sljedećoj podjeli[26]:

- Vremensko razdoblje promatranja mora biti relativno kratko – redovito jedna godina (svako dulje razdoblje ili promjena drugih okolnosti mogu prouzročiti promjene u klasifikaciji troškova i njihovu ponašanju)
- Odstupanje u količini proizvodnje, tj. u razini proizvodnih aktivnosti, mora biti u granicama koje ne zahtijevaju promjenu stupnja pripravnosti (izvan tog okvira ponašanje fiksnih i varijabilnih troškova može biti različito u odnosu na njihovu originalnu klasifikaciju,
- Za cijelo vrijeme razmatranja troškova smatra se da tehnologija, menadžerska politika i upotrijebljene metode ostaju nepromijenjene.

Iako su fiksni troškovi oni troškovi koji se u pravilu ne mijenjaju jer podrazumijevaju logičan trošak posljedice posjedovanja fizičkog kapaciteta te se ne mogu izbjeći (primjerice amortizacija

[25] Isto kao 21., str. 85
[26] Belak, V., (1995), Menadžersko računovodstvo, RriF plus, Zagreb, str. 292

i deprecijacija, troškovi zakupnine, najamnine i tome slični troškovi), ipak je moguća situacija promjenjivosti fiksnih troškova pod određenim okolnostima.

Fiksni troškovi se najčešće mijenjaju promjenom kapitalne intenzivnosti društva, odnosno porastom mogućnosti iskorištavanja proizvodnog kapaciteta proizvodnog poduzeća. Tako se fiksni troškovi mijenjaju sa većim opsegom proizvodnje koji zahtjeva veći stupanj pripravnosti.

Tu postoji sljedeća podjela[27]:

- Apsolutno fiksni,
- Relativno fiksni troškovi.

Apsolutno fiksni troškovi se ne mijenjaju promjenom stupnja proizvodnje, dok se relativno fiksni mijenjaju, i to ubrzanim rastom prilikom povećanja stupnja iskorištenosti, dok se smanjenjem istog stupnja iskorištenosti vraćaju sporijim tempom nego što je to bilo prilikom rasta.

3.3. Prema mjestima i nositeljima

Troškovi su u zavisnosti od mjesta njihovog nastanka usmjereni na utvrđivanje tekućih ili budućih performansi centara odgovornost. Računovodstvo usmjereno na planiranje i kontrolu performansi centara odgovornosti naziva se još i računovodstvo odgovornosti.[28]

Uvjet realizacije računovodstva odgovornosti za troškove jest njihova alokacija na mjesta gdje su nastali te naknadno na mjesta gdje će biti pokriveni prihodom. Smisao alociranja troškova na mjesta njihova nastanka je u sljedećem:

- osigurati temelje za djelotvornije planiranje i kontrolu troškova,
- realnu procjenu performanse centara odgovornosti i
- utvrđivanje odgovornosti menadžmenta, odnosno vrednovanje menadžerske performanse. [29]

[27] Isto kao 24., str 292
[28] Belak, V., (1995.) Menadžersko računovodstvo, RriF plus, Zagreb, str. 292

Prema tome se troškovi prema mjestima i nositeljima mogu podijeliti na

a) troškove proizvodnje (koji nastaju u proizvodnim centrima odgovornosti), te
b) neproizvodne troškove (koji nastaju u neproizvodnim centrima odgovornosti).

Dakle, proizvodni troškovi + neproizvodni troškovi = ukupni troškovi[30], od čega se ukupni troškovi dijele na troškove materijala; radne snage odnosno rada, te; troškove (opće) režije.

Proizvodni troškovi obuhvaćaju troškove materijala, troškove rada te troškove proizvodne režije. Ovi troškovi se vrlo često svrstavaju prema dvokategorijalnom ili trokategorijalnom pristupu, i to najčešće u slučaju kada je riječ o potrebama planiranja i kontrole.[31]

Nadalje, stoji sljedeća podjela primarnih troškova:

Proizvodni troškovi:

a) primarni troškovi proizvodnje

- troškovi materijala
- troškovi proizvodnog rada
- drugi specifični troškovi neposredno vezani za proizvodnju

b) troškovi proizvodne režije

- posljedica pratećih aktivnosti proizvodnje
- neizravno povezani troškovi sa proizvodnjom proizvoda ili usluge

Primarni troškovi proizvodnje se sastoje od troškova koji nastaju kao izravna posljedica aktivnosti proizvodnog centra odgovornosti, kao što je ranije spomenuto u radu.[32]

Troškovi proizvodne režije su troškovi koji su posljedica pratećih aktivnosti vezanih za proizvodnju ili troškovi koji se ne mogu izravno povezati s određenih proizvodnom ili uslugom.[33]

---

[29] Isto kao 26., str. 293
[30] Hladika, M., i dr., (2015), Upravljačko računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 10
[31] Isto kao 28., str. 11
[32] Isto kao 28., str. 11
[33] Isto kao 28., str. 12

Sa druge strane odnosno za razliku od proizvodnih troškova, neproizvodni troškovi odnosno troškovi opće režije, su raznovrsni i brojni ali se u terminu računovodstva najčešće iskazuju u okviru troškova uprave i općih administrativnih troškova te administrativnih troškova nabave, odnosno u okviru troškova uprave te troškova administracije.

Kada je riječ o nositeljima troškova, to su proizvodi i usluge koji trebaju troškove apsorbirati kroz prodajnu cijenu. Bez alociranja troškova po nositeljima nije moguće planirati, pratiti i kontrolirati profitabilnost nekog proizvoda ili usluge. Kod podjele troškova prema nositeljima postoje dvije osnovne skupine troškova, i to[34]:

1. izravni troškovi proizvoda ili usluge, te
2. neizravni troškovi koji se raspoređuju na proizvod ili uslugu.

Vrijednost gotovih proizvoda po kojima se oni drže na skladištu gotovih proizvoda odgovara zbroju izravnih i neizravnih proizvodnih troškova. Međutim, kad se oblikuje ili kad se planira prodajna cijena i neizravni opći troškovi koji nastaju izvan proizvodnje, oni moraju biti uključeni.[35]

Stoga vrijedi sljedeće:

IZRAVNI TROŠKOVI PROIZVODA	=	**IZRAVNI MATERIJAL IZRADE**	+	**IZRAVNI TROŠKOVI RADA**	+	**OSTALI IZRAVNI TROŠKOVI**	=	**PRIMARNI TROŠKOVI PROIZVODA**

gdje je zbroj primarnih troškova proizvoda = primarnim troškovima proizvodnje[36].

[34] Hladika, M., i dr., (2015), Upravljačko računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 13
[35] Isto kao 35., str. 294
[36] Belak, V., (1995.) Menadžersko računovodstvo, RriF plus, Zagreb, str. 295

3.4. Prema mogućnosti terećenja na zalihe

Troškovi prema mogućnosti terećenja na zalihe mogu biti uskladištivi i neuskladištivi. Uskladištivi troškovi su troškovi koje se uključuje u trošak zaliha, a neuskladištivi troškovi su oni koje se ne uključuje u trošak zaliha. Prema MRS 2 (Međunarodni računovodstveni standardi) postoji dana struktura uskladištivih i neuskladištivih troškova, odnosno strukturna podjela troškova prema mogućnosti terećenja na zalihe, te način njihova terećenja na rashode.

Prema tome se neuskladištivi troškovi odnose na[37]:

- Neuobičajen iznos otpadnog materijala, rada ili drugih proizvodnih troškova
- Troškovi skladištenja, osim ako su neophodni u proizvodnom postupku prije daljnje faze proizvodnje
- Administrativni opći troškovi koji ne pridonose dovođenju zaliha a sadašnju lokaciju i stanje
- Troškovi prodaje
- Neraspoređeni fiksni troškovi proizvodne režije.

To su troškovi kojih nema u bilanci, a u računu dobiti i gubitka postaju rashodi razdoblja u kojem su nastali. Uskladištivi troškovi u bilanci ulaze u zalihe u aktivi, a u računu dobiti i gubitka troškovi zaliha postaju troškovi za prodano, tek kada se zalihe prodaju.[38]

3.5. Za potrebe usporedbe, predviđanja i planiranja

Za potrebe usporedbe, predviđanja i planiranja se troškovi mogu podijeliti na stvarne troškove (povijesne i tekuće), standardne, planske, marginalne i prosječne. Troškovi koji u procesu odlučivanja nemaju nikakvog utjecaja na donošenje odluke nazivaju se irelevantni troškovi.[39]

---

[37] Dostupno na: http://www.veleri.hr/files/datoteke/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_s1/6_-_Klasifikacija_troskova_0.pdf (20. kolovoza 2016.)
[38] Hladika, M., i dr., (2015), Upravljačko računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 13
[39] Hladika, M., i dr., (2015), Upravljačko računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 10

S druge strane, relevantni troškovi predstavljaju takve troškove koji su različiti samo po nekim određenim alternativama i imaju utjecaja na donošenje konačne odluke. To su budući dodatni troškovi koji će nastati kao posljedica donošenja odluke. Kao jedan od najznačajnijih relevantnih troškova su oportunitetni troškovi.[40]Predviđanje troškova omogućuje menadžerima izbor između alternativa radi postupka njihova racioniranja te radi izrade planova i budžeta kako bi se troškovi mogli držati pod kontrolom. Iz toga slijedi sljedeća podjela[41]:

1. stvarni troškovi
    a) povijesni
    b) tekući
2. planski troškovi
3. standardni troškovi
4. marginalni troškovi
5. prosječni troškovi.

3.6. S aspekta kalkulativnog obuhvata

S obzirom na kalkulativni obuhvat troškova uobičajena je podjela na sljedeće vrste troškova:

a) apsorbirani,
b) preapsorbirani, te
c) neapsorbirani (podapsorbirani) troškovi.

Do ove podjele dolazi zbog razlika koje nastaju između planskih ili standardnih neizravnih troškova obuhvaćenih planskom kalkulacijom i stvarnih neizravnih troškova koji se utvrđuju i raspoređuju nakraju obračunskog razdoblja[42].

Do pojave podasorpcije ili preasorpcije troškova u praksi dolazi uglavnom iz dva razloga: zbog odstupanja od planirane količine proizvodnje te zbog odstupanja u cijenama neizravnih (indirektnih) troškova.[43] Kad je iznos stvarnih neizravnih troškova manji od kalkulativnog iznosa,

[40] Biškup, T., (2015), Obilježja i primjena ABC metode rasporeda općih troškova proizvodnje, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Zagreb, str. 5
[41] Belak, V., (1995), Menadžersko računovodstvo, RriF plus, Zagreb, str. 296
[42] Belak, V., (1995.) Menadžersko računovodstvo, RriF plus, Zagreb, str. 297
[43] Dostupno na: http://oliver.efri.hr/~jana/ut-skripta.pdf (22. kolovoza 2016.)

razlika se tretira kao preapsorbirani režijski troškovi, odnosno, kao više naplaćeni neizravni troškovi. Kad je iznos stvarnih neizravnih troškova veći od kalkulativnog iznosa, ta se razlika tretira kao neapsorbirana režija, odnosno kao nenaplaćeni neizravni troškovi.[44]

3.7. S aspekta doprinosa kvaliteti

Inače, troškovi kvalitete su troškovi koji nastaju pri osiguranju zadovoljavajuće kvalitete i zadobivanju povjerenja u nju, kao i gubici koji se trpe kada kvaliteta nije postignuta. Troškovi kvaliteti se s obzirom na doprinos kvaliteta mogu dalje podijeliti na: troškove za kvalitetu (s pojavnim oblicima troškova preventive i ispitivanja) i na troškove zbog ne kvalitete (s pojavnim oblicima unutarnjih i vanjskih troškova nedostataka).[45]Troškovima za kvalitetu dijele se na troškove preventive, i troškove ispitivanja. Troškovi za kvalitetu određeni su općim i posebnim karakteristikama, pri čemu su opće istovjetne svim troškovima kvalitete, a posebne svojstvene samo troškovima za kvalitetu.

Troškovi za kvalitetu dio su strukture troškova kvalitete, odnosno ukupnih troškova organizacije.[46]Inače, troškovi kvalitete predstavljaju čimbenik povećanja konkurentnosti na domaćem i svjetskom tržištu. Tu dakle postoje troškovi za kvalitetu i troškovi zbog ne kvalitete. Troškovi za kvalitetu se dijele na a) troškove preventive i b) troškove ocjenjivanja, a troškovi zbog ne kvalitete na a) troškove unutarnjih manjkavosti, b) troškove unutarnjih gubitaka, te c) troškove vanjskih propusta. Značaj troškova kvalitete proizlazi iz gole činjenice da smo sve ono što se potroši za izradu neupotrebljivih učinaka mogli iskoristiti za izradu upotrebljivih učinaka ili za poboljšanje postojećih čime neposredno utječemo na povećanje konkurentnosti.[47]
Uspostava sustava praćenja troškova kvalitete uvjetovana je odlučnošću uprave organizacije u provedbi kontinuiranog poboljšanja na temelju informacija o troškovima.[48]

[44] Isto kao 42.
[45] Belak, V., (1995.) Menadžersko računovodstvo, RriF plus, Zagreb, str. 297
[46] Drljača, M., (2004.) Pojam i podjela troškova za kvalitetu, Kvaliteta, br. 5, Infomart, Zagreb, str. 23
[47] Lazibat, T., Matić, B., (2002.) Troškovi kvalitete kao čimbenik povećanja konkurentnosti na domaćem i svjetskom tržištu, Ekonomski pregled, 51 (11-12), str. 1334
[48] Rogošić, A. (2009). Računovodstvo troškova u funkciji upravljanja kvalitetom. Ekonomska misao i praksa, (1), str.116.

4. PRIMJENA ANALIZE TROŠKOVA NA TELEKOMUNIKACIJSKOM OPERATERU H1 TELEKOM

4.1. O poduzeću H1 Telekom

Telekomunikacijski operater H1 Telekom d.d. je jedna od vodećih nacionalnih alternativnih operatera u fiksnoj telefoniji H1 TELEKOM d.d. je srednji poduzetnik u privatnom vlasništvu čiji je temeljni kapital financiran je 100% domaćim kapitalom. Tvrtka je u hrvatskom vlasništvu te drži više od 100.000 korisničkih linija te ima snažno i sigurno partnerstvo s telefonskim liderima u telekom sektoru. Poslovni subjekt H1 TELEKOM d.d. registriran je za djelatnost Djelatnosti žičane telekomunikacije (61.10).[49]

H1 Telekom d.d. (Slika 2.) nastoji svojim korisnicima osigurati tehnološki napredne telekomunikacijske usluge po fer cijenama koje neprestano prilagođavaju tržištu na kojem poduzeće posluje. Odnosno, H1 Telekom ima poslovnice u Splitu, Zagrebu, Osijeku i gradu Rijeci. H1 Telekom raspolaže vlastitom telekomunikacijskom mrežom, ali se putem čvorišta može povezati sa drugim operaterima fiksne i mobilne mreže, što je način na koji ovo poduzeće može dovesti svoje usluge u svako kućanstvo s postojećom telefonskom linijom.

Slika 2. H1 Telekom d.d.

Izvor: http://www.h1telekom.hr/hr/

H1 Telekom d.d. posluje pod upravom Borisa Štritofa koji je predsjednik poduzeća, te još dva člana uprave. Temeljni kapital poduzeća iznosi 78.486.880,00 kn. Broj izdanih dionica je 7.848.688, a svaka je nominalnog iznosa od 10,00 kn.[50] Broj zaposlenih u 2015. godini iznosio je 194 zaposlenika.

[49] http://www.poslovna.hr (19.kolovoza 2016)
[50] http://www.h1telekom.hr/hr/ (19. kolovoza 2016.)

Poduzeće je 2013. godine započelo s postupkom Predstečajne nagodbe i predstavilo vjerovnicima plan financijskog i operativnog restrukturiranja, kojeg je većina vjerovnika usvojila i rješenje o Predstečajnoj nagodbi postalo je pravomoćno 2015. godine. Usvajanjem plana financijskog i operativnog restrukturiranja poduzeće je smanjilo svoj dug za 119 milj.kuna što je poslije imalo pozitivne utjecaje na samo poslovanje poduzeća.

Uprava društava veliku pozornost posvećuje očuvanju likvidnosti te racionalizaciji na svim segmentima poslovanja, a posebno na području troškova.

4.2. Uvod u računovodstvenu analizu troškova H1 Telekoma

Upravljanje troškovima kao jedan od značajnijih računovodstvenih procesa ima mnogostruke ciljeve: primjerice planiranje i budžetiranje troškova, procjenjivanje budućih rezultata, dostupnost troškova u granicama koje su dozvoljene, racionalizacija troškova, izbor odgovarajućih poslovnih alternativa i potrebnih korektivnih postupaka, distribucija odgovornosti za troškove i slično. Zbog toga je podatke o troškovima potrebno razvrstati i klasificirati s obzirom na različite aspekte promatranja. Posljedica toga su brojne podjele troškova koje su, po pravilu, motivirane svrhom kojoj služe.[51]

Prije analize troškova ovog poduzeća, daje se kratki pregled ključnih stavki iz godišnjeg financijskog izvještaja. Značajno je spomenuti iznose aktive i pasive u bilanci poduzeća. Dakle ukupna aktiva i pasiva iznosi 178.197.978 kn. U svezi sa pasivom, ukupni temeljni upisani kapital iznosi 78.486.880 kn. Najveća stavka se odnosi na dugoročne obveze, i to u iznosu od 148.800.897 kn, što je čak 83.5% od ukupnog iznosa pasive. Kratkoročne obveze u 2014. godini pak iznose 43.207.065 kn. Uvid u kratkoročne obveze se daje u sljedećoj tablici.

[51] Polimeni, R. S., Handy S.A. i Cashin J.A. (1999) Troškovno računovodstvo.Faber & Zgombić Plus.Zagreb, str. 198

Od značaja je i ukratko spomenuti račun dobiti i gubitka, Ukupni prihodi H1 Telekoma u 2014. godini su iznosili 188.227.000 kn, a ukupni rashodi 236.763.000 kn. Ukupni prihodi H1 Telekoma u 2015. godini su iznosili 251.853.000 kn, a ukupni rashodi 241.904.000 kn

Od ukupno ostvarenog prihoda od korisnika u 2015 godini 18% se odnosilo na prihode od poslovnih korisnika a 82% na prihode od rezidencijalnih korisnika. U 2015 godini bilježi se povećanje stavke ostalih prihoda u odnosu na 2014. godinu iz razlog što je u 2015. godini knjižen prihod od otpisa obveza po predstečajnoj nagodbi.

U kategoriji ukupnih rashoda najveći iznos otpada na poslovne rashode kn, od čega su materijalni najviše zastupljeni ostali troškovi poslovanja. Strukturu poslovnih rashoda prikazuje tablica 2 i tablica 3.

Tablica 2: Struktura poslovnih rashoda 2014 godini

	2014
troškovi prodane robe	2.736.000,00
troškovi usluga	45.152.000,00
troškovi osoblja	19.027.000,00
amortizacija	34.383.000,00
ostali troškovi poslovanja	135.465.000,00
	236.765.014,00

Izvor: obrada autora

Tablica 3: Struktura poslovnih rashoda 2015 godini

	2015
troškovi prodane robe	2.977.000,00
troškovi usluga	35.842.000,00
troškovi osoblja	23.050.000,00
amortizacija	58.172.000,00
ostali troškovi poslovanja	121.863.000,00
	241.906.015,00

Izvor: obrada autora

4.3. Računovodstvena analiza troškova na primjeru telekomunikacijskog operatera H1 telekom

Kod provođenja računovodstvene analize troškova, potrebno je u prvom redu sagledati troškovnu strukturu prema danim obračunskim razdobljima.

Ukupni troškovi poduzeća Telekom H1 u 2014. godini iznosili su 447.472.202,96 kuna , dok su u 2015. godini ti troškovi iznosili 498.400.949,74 kuna. Od ukupnih troškova najviše se u 2014. godini izdvajalo na vanjske troškove 136.398.301,05 kuna i na troškove amortizacije 29.389.500,04 kuna. Na troškove zarada i plaća izdvojeno je u 2014. godini 19.026.329,01 kuna.

U 2015. godini najviše se izdvajalo na troškove amortizacije 58.171.763,49 kuna, na troškove zarada i plaća potrošeno je 23.203.157,60 kuna, dok je na ostale vanjske troškove potrošeno 130.295.399,07 kuna. U nastavku rada biti će objašnjeni troškovi kroz horizontalnu i vertikalnu analizu.

Analize financijskih izvještaja predstavlja usporedbu brojčanih pokazatelja na kraju jednog perioda najčešće na kraju jedne poslovne godine. Na taj način dobiva se pregled određenih stavki financijskih izvještaja i njihova usporedba. Upravo se ta analiza naziva horizontalna analiza. Uvijek je bolje da se uspoređuju pozicije za veći broj godina, kako bi se mogle uočiti određene tendencije i na temelju njih donositi kvalitetnije poslovne planove i odluke za buduća razdoblja.[52]

Horizontalna analiza ima za predmet usporedbu pozicija iz računa dobiti i gubitka. Kako bi se mogao izvijestiti određeni zaključak o promjenama koje nastaju, potrebno je višegodišnje praćenje trendova financijskih izvještaja. Rezultat dobiven analizom dvaju razdoblja pruža sliku o pozitivnim kretanjima, ali ako se promatra duži vremenski period može ukazati i na probleme koji mogu nastati u poduzeću ili koji su već zadesili poduzeće.[53]

Kako bi se računala horizontalna analiza može se uzeti jedna godina koja će poslužiti za usporedbu kao bazna godina, a da se ostale uspoređuju s njom. Pored toga, mogu se usporediti i

[52] Crnković, L., (2006), Organizacija i primjena računovodstva, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, str. 54
[53] Popović, Ž., (2006), Vitezić, Neda: «Revizija i analiza», Sveučilište u Rijeci, Zagreb, str. 71

tekuće godine sa prethodnom, kao što je to slučaj u našem primjeru. Horizontalnom analizom nastoje se uočiti tendencije i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja.[54] Na temelju uočavanja tih promjena prosuđuje se kakva je uspješnost i sigurnost poslovanja promatranog poduzeća.

Vertikalna analiza podrazumijeva uvid u strukturna financijska izvješća. Na temelju dobivenih informacija izvesti će se zaključci o poslovanju, a s tim u svezi i o upravljanju troškovima.

U svrhu praćenja i kontrole troškova nužno je analizirati troškove i njihovo ponašanje, utvrditi koje aktivnosti uzrokuju njihovo povećanje ili smanjenje jer bez toga se ne može upraviti troškovima, odnosno zadržati ih u prihvatljivim granicama.

Tablica 4 – Vertikalna analiza troškova klase 4

Broj	Ime	01.01.-31.12.2014.	UDIO	01.01.-31.12.2015.	UDIO2
R 4013K	Mat.tršk. za prodaju pr.<ukupn	834.228,65	0,1864	704.960,82	0,1414
R 4015K	Tršk. mater. za tek.održ.<uk>	80.680,26	0,0180	270.170,66	0,0542
R 401K	Mat.tršk.nast.kao opći tršk.ad	1.066.303,54	0,2383	1.126.878,51	0,2261
R 404K	Tršk.sitn.inv.,ambal.i autog.<	175.291,22	0,0392	172.108,95	0,0345
R 4050K	Potro.rezervn.dij.i mat.<ukupn	1.570,18	0,0004	3.672,58	0,0007
R 4056K	Ost.tršk.rezervn.dij<ukupno>	43.726,31	0,0098	87.221,27	0,0175
R 405K	Potro.rezervn.dij.i mat.za odr	176.336,74	0,0394	214.003,42	0,0429
R 4075K	Ostali troškovi energije<ukupn	281,23	0,0001	150,03	0,0000
R 407K	Potro.ener.u adm.,upr.i prod.<	1.237.927,88	0,2766	1.422.801,77	0,2855
R 40K	MATERIJALNI TROŠKOVI <UKUPNO>	2.655.859,38	0,5935	2.935.792,65	0,5890
R 4100K	Usl.tel.,intrnt.i sl.<ukupno>	198.103,33	0,0443	219.811,37	0,0441
R 4109K	Ostale usluge prijevoza<ukupno	1.558,84	0,0003	11.199,00	0,0022
R 410K	Usl.tel.,pošt.i prjvz.<ukupno>	3.364.078,07	0,7518	3.212.223,14	0,6445
R 41100K	Tršk. interkon. pr.-VIPnet<uku	7.323.346,93	1,6366	5.089.088,05	1,0211
R 41101K	Tršk. interkon. pr.-T-com<ukup	12.379.152,08	2,7665	11.053.478,68	2,2178
R 41102K	Tršk. interkon.-T-mobile<ukupn	6.845.841,11	1,5299	6.886.787,39	1,3818
R 41103K	Tršk. interkon.-Voljatel <ukup	130.224,65	0,0291	1.631.087,66	0,3273
R 41104K	Tršk. interkon.-Optima<ukupno>	1.065.097,86	0,2380	1.423.519,05	0,2856
R 41105K	Tršk. interkon.-Metronet <uk>	2.982.663,96	0,6666	1.722.057,81	0,3455
R 41106K	Tršk. interkon. INO<uk>	2.028.586,62	0,4533	2.010.351,28	0,4034
R 411096K	Tršk. interkon.-Moj telelek...	8.620.978,94	1,9266	1.043.824,38	0,2094
R 41109K	Tršk. interkon.-razno <ukupno>	12.396.860,16	2,7704	6.028.592,53	1,2096
R 4110K	Tršk. interkon.prometa<ukupno>	45.151.773,37	10,0904	35.844.962,45	7,1920
R 41110K	Backbone <ukupno>	4.800.071,35	1,0727	5.880.166,41	1,1798
R 41111K	Interk.vodovi prema HT-u<ukupn	918.898,63	0,2054	178.844,11	0,0359
R 41113K	ISDN <ukupno>	298.665,52	0,0667	235.759,02	0,0473
R 411146K	Međunarodni vodovi <ukupno>	160.152,10	0,0358	160.000,74	0,0321
R 411147K	Najam parica <ukupno>	46.643.178,65	10,4237	44.808.526,25	8,9905

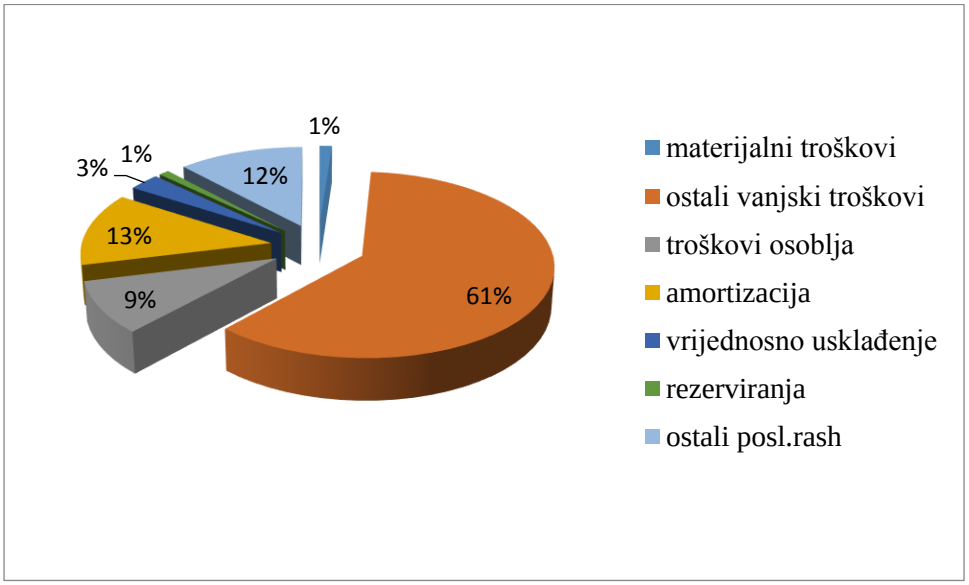
[54] Anthony, R. N. i Reece J. S. (2004) Računovodstvo : financijsko i upravljačko računovodstvo. RRiF-plus. Zagreb, str. 46

R 411148K	ADSL BITSTREAM<uk>	5.541.217,67	1,2383	8.179.218,33	1,6411
R 41114K	OSTALO <ukupno>	52.737.111,66	11,7856	53.798.192,43	10,7942
R 41115K	Leased line business <ukupno>	1.133.760,47	0,2534	1.075.557,60	0,2158
R 41116K	Tršk.najma linija-nerasp<uk>	6.036,84	0,0013	4.374,99	0,0009
R 4111K	Troškovi najma linija <ukupno>	59.894.544,47	13,3851	61.172.894,56	12,2738
R 411702K	Video na zahtjev (VOD)<uk>	1.117.475,92	0,2497	777.650,03	0,1560
R 41170K	Usluge vezane za IPTV<ukupno>	2.587.786,69	0,5783	1.639.747,75	0,3290
R 4117K	Usl vezane za IPTV, prava.<uk>	7.995.412,30	1,7868	11.502.547,62	2,3079
R 4119K	Ost.vanj.usl.na izrd.dobar.i p	2.488.440,92	0,5561	2.098.955,97	0,4211
R 411K	Vanj.usl.pri izrd.i prod.dobar	115.530.171,06	25,8184	110.619.360,60	22,1949
R 4120K	Nab.usl.teku.održ.(bez vlast.m	4.534.391,11	1,0133	4.884.798,87	0,9801
R 412K	Usl.održ.i zašt.(serv.usl.)<uk	4.739.278,61	1,0591	5.131.470,00	1,0296
R 4136K	Tršk.konc.,lic.i dr. <ukupno>	26.883,84	0,0060	33.451,48	0,0067
R 413K	Usl.regis.prjvz.sreds.i tršk.d	56.682,23	0,0127	64.457,29	0,0129
R 4140K	Zkp.-najm.n.nekret.<ukupno>	4.974.144,25	1,1116	5.361.632,87	1,0758
R 4141K	Zakupnine građana <ukupno>	49.658,81	0,0111	32.356,14	0,0065
R 41480K	Usluge najma opreme <ukupno>	1.889.800,00	0,4223	180.342,90	0,0362
R 4148K	Ostale usluge najma<ukupno>	1.889.800,00	0,4223	180.342,90	0,0362
R 414K	Usl.zkp.-liz.<ukupno>	6.921.577,59	1,5468	5.763.434,41	1,1564
R 4153K	Usluge i tršk. un. prodaje<uku	383.932,46	0,0858	660.191,22	0,1325
R 415K	Usl.promidž.,sponz.i tršk.sajm	1.535.446,53	0,3431	2.004.826,91	0,4023
R 4161K	Tršk.ugov.o djel.(i akvizit.)<	375.760,85	0,0840	313.765,06	0,0630
R 416K	Intel.i osob.usl.<ukupno>	1.008.690,97	0,2254	793.291,15	0,1592
R 4175K	Garaž.i parkir.voz.<ukupno>	773,59	0,0002	17.756,00	0,0036
R 417K	Komunalne usluge <ukupno>	30.330,04	0,0068	31.989,72	0,0064
R 4191K	Usl.ag.,studen.serv.<ukupno>	2.989.473,13	0,6681	2.409.023,29	0,4834
R 41920K	Hot.usl.(osim reprez.)	95.609,71	0,0214	72.055,52	0,0145
R 4194K	Šped.usl.pri izvz.uv.i sl.<uk>	3.612,00	0,0008	4.118,00	0,0008
R 4199K	Ost.nesp.vanj.tršk.-usl.<ukupn	9.495,00	0,0021	9.129,00	0,0018
R 419K	Ost.vanj.usl.-tršk.<ukupno>	3.212.045,95	0,7178	2.674.345,85	0,5366
R 41K	OST.VANJ.TRŠK.(TRŠK.USL.)<UKUP	136.398.301,05	30,4820	130.295.399,07	26,1427
R 42020K	Por.na doh.i prire.u upr.,prod	1.907.844,42	0,4264	2.219.518,68	0,4453
R 42021K	Dopr.iz plać.u upr.,prod.i adm	3.261.205,56	0,7288	3.994.174,37	0,8014

R 4202K	Por.,prire.i dopr.iz plać.u up	5.169.049,98	1,1552	6.213.693,05	1,2467
R 420K	Bru.plać.i nadok.<ukupno>	16.368.678,74	3,6580	20.011.248,50	4,0151
R 4211K	Dopr.na plać.za zdrav.osig.<uk	2.387.266,70	0,5335	2.737.329,42	0,5492
R 421K	Doprinosi na plaće <ukupno>	2.657.192,42	0,5938	3.102.991,38	0,6226
R 422K	Ostali troškovi plaća <ukupno>	457,85	0,0001	88.917,72	0,0178
R 42K	TRŠK.OSOB.-NADN.I PLAĆ.<UKUPNO	19.026.329,01	4,2520	23.203.157,60	4,6555
R 430K	Amort.nemat.imo.<ukupno>	16.943.004,91	3,7864	22.923.763,34	4,5995
R 431K	Amort.mat.imo.<ukupno>	11.921.762,47	2,6642	34.734.224,90	6,9691
R 432K	Amort.osob.autom.i dr.sreds.za	524.732,66	0,1173	513.775,25	0,1031
R 43K	AMORTIZACIJA <UKUPNO>	29.389.500,04	6,5679	58.171.763,49	11,6717
R 4451K	Vrijed.usklđ.kratkor.potr<uk>	6.477.774,79	1,4476	3.444.253,72	0,6911
R 445K	Vrijed.usklđ.kratkor.potra.<uk	6.477.774,79	1,4476	3.444.253,72	0,6911
R 44K	TRŠK.VRIJED.USKLĐ.DUGOT.I KRAT	6.477.774,79	1,4476	3.444.253,72	0,6911
R 4510K	Tršk.dug.rez.za poten.g<uk>	3.264.016,77	0,7294	113.512,02	0,0228
R 45K	REZERVIR.TRŠK.I RIZ.(v.skup.28	3.264.016,77	0,7294	569.567,48	0,1143
R 4600K	Dnvnc.za služ.ptvnj.i tršk.noć	61.380,00	0,0137	64.980,00	0,0130
R 4604K	Ost.tršk.na služ.put.(tršk.aut	10.939,71	0,0024	10.231,06	0,0021
R 460K	Dnvnc.za služ.ptvnj.i putn.trš	98.881,59	0,0221	120.759,23	0,0242
R 461K	Nadok.tršk.zapos.,dar.i potpo.	31.620,92	0,0071	156.449,40	0,0314
R 4630K	Tr.vanjsk.usl.reprez.(ugošćenj	33.688,19	0,0075	23.990,09	0,0048
R 46390K	70% tršk.vanj.usl.reprez.(ugoš	55.925,03	0,0125	44.960,54	0,0090
R 4639K	70% od ukup.tršk.reprez.	55.925,03	0,0125	44.960,54	0,0090
R 463K	Tršk.reprez.<ukupno>	89.613,22	0,0200	68.950,63	0,0138
R 4640K	Tršk.osig.dugot.mat.i nemat.im	53.578,61	0,0120	41.768,65	0,0084
R 464K	Premije osiguranja <ukupno>	185.290,51	0,0414	121.850,39	0,0244
R 465K	Bank.usl.i tršk.platn.prome.<u	433.320,14	0,0968	458.514,02	0,0920
R 4660K	Člnrn.komor.(HGK ili obrt.)	47.676,00	0,0107	47.676,00	0,0096
R 466K	Dopr.,člnrn.i sl.dav.<ukupno>	1.486.491,75	0,3322	1.461.493,18	0,2932
R 467K	Por.koj.ne ovis.o dobit.i taks	96.916,25	0,0217	63.075,37	0,0127
R 46920K	Tr. ovršnog postupka<uk>	258.500,32	0,0578	327.962,97	0,0658
R 4698K	Tršk pretplate HRT-u <ukupno>	31.680,00	0,0071	33.440,00	0,0067
R 469K	Ost.tršk.posl.-nemat.<ukupno>	578.404,58	0,1293	1.163.968,00	0,2335
R 46K	RAZN.TRŠK.POSL.<UKUPNO>	3.000.538,96	0,6706	3.615.060,22	0,7253

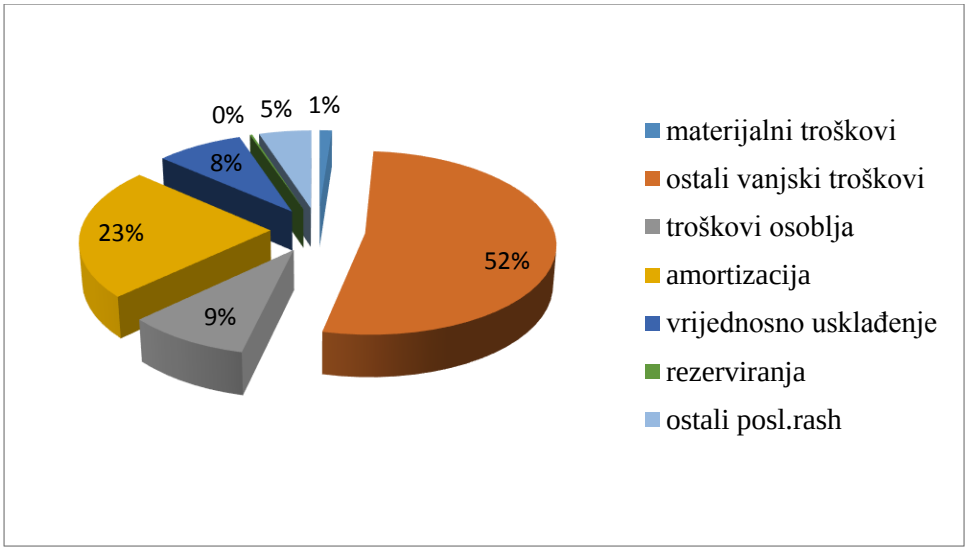
R 47300K	KMT fin.leasing-oprema<ukup	193.014,75	0,0431	182.325,59	0,0366
R 47301K	Kamate iz Fin Leas.-Auto	34.266,55	0,0077	11.381,78	0,0023
R 4735K	Kta iz kapitaliziranja<ukupno>	277.606,62	0,0620	286.986,17	0,0576
R 473K	Kamat.iz odns.s nepov.druš.<uk	504.887,92	0,1128	6.540.931,89	1,3124
R 4741K	Zatez.kamat.na por.,dopr<uk>	453.882,76	0,1014	50.943,10	0,0102
R 474K	Zatez.kamat.(s nepov.druš.i os	705.638,76	0,1577	778.588,58	0,1562
R 4750K	Neg.teč.razl.iz kred.obv.<uk>	17.013,51	0,0038	8.987,82	0,0018
R 4759K	Ost.neg.teč.razl.<ukupno>	34,15	0,0000	0,00	0,0000
R 475K	Teč.razl.iz odns.s nepov.druš.	167.766,00	0,0375	280.577,90	0,0563
R 4796K	Rash. s osn.usklađenja kta<uk>	1.374.090,41	0,3071	396.642,52	0,0796
R 479K	Ost.sl.tršk.iz transak.s nepov	1.374.090,41	0,3071	396.642,52	0,0796
R 47K	TRŠK.FIN.I OST.FIN.RASHD.<UKUP	2.752.383,09	0,6151	7.996.740,89	1,6045
R 4811K	Izrvn.otpis..nenapl.potra.od k	3.277.650,85	0,7325	379.378,38	0,0761
R 4812K	Troškovi otpisa iz nagodbi<uk>	16.513.242,96	3,6903	16.109,55	0,0032
R 481K	Otpis..vrijed.neuskl.potra.<uk	19.790.893,81	4,4228	395.487,93	0,0794
R 482K	Rashd.-otpis..nemat.i mat.imo.	516.530,25	0,1154	1.071.933,23	0,2151
R 4844K	Nadoknada zbog propusta,neizvr	7.088,07	0,0016	3.790,00	0,0008
R 4849K	Ostali izdatci <uk>	462,51	0,0001	51.140,44	0,0103
R 484K	Kazn.,pen.,nadok.štet.i tršk.i	27.118,91	0,0061	82.197,12	0,0165
R 48610K	Izdt.za milod.,dar.do 2%<uk>	436.855,42	0,0976	141.437,63	0,0284
R 4861K	Izdt.za milod.,dar.do 2% <uk>	436.855,42	0,0976	141.437,63	0,0284
R 486K	Dar.i sponz.do 2% od ukup.prih	436.855,42	0,0976	141.437,63	0,0284
R 48K	OST.TRŠK.I I RASHD.DR.AKT.<UKU	20.771.398,39	4,6419	1.691.055,91	0,3393
R 4910K	Raspor.tršk.za pokri.upr. <uk>	223.736.101,48	50,0000	249.200.474,87	50,0000
R 491K	Raspor.tršk.za pokri.uprvn.,ad	223.736.101,48	50,0000	249.200.474,87	50,0000
R 49K	RASPORED TROŠKOVA <UKUPNO>	223.736.101,48	50,0000	249.200.474,87	50,0000
R 4K	RAZRE.4-TRŠK.PO PRIRO.VRS.I RA	447.472.202,96	100,0000	498.400.949,74	100,0000

Izvor: Izračun autora

Graf 1 - Struktura troškova u 2014 godini

Izvor: Izračun autora

Graf 2 - Struktura troškova u 2015 godini

Izvor: Izračun autora

Na osnovu vertikalne analize troškova klase 4, možemo zaključiti sljedeće: najveći dio troškova u ukupnim troškovima u 2014. godini imali su ostali vanjski troškovi odnosno 61%, dok su također isti troškovi imali najveći udio i u 2015. godini, s tim što je postotak u ukupnim troškovima bio niži i iznosio je 52%. Pod ostalim vanjskim troškovima u poduzeću H1 telekom podrazumijevaju se troškovi usluge i pošte, vodovi prema HT, međunarodni vodovi, troškovi najma parica, ADSL, usluge održavanja i servisa, usluge registracije, usluge zakupa i leasinga, promidžbe, sajmova, intelektualne i osobne usluge, komunalne usluge i ostali vanjski troškovi. Pregled ostalih vanjskih troškova za 2014 godinu i 2015 godinu prikazuje tablica 5.

Tablica 5: Pregled ostalih vanjskih troškova u 2014 i 2015 godini.

		2014	2015
R 410K	Usl.tel.,pošt.i prjvz.<ukupno>	3.364.078,07	3.212.223,14
R 411K	Vanj.usl.pri izrd.i prod.dobar	115.530.171,06	110.619.360,60
R 412K	Usl.održ.i zašt.(serv.usl.)<uk	4.739.278,61	5.131.470
R 413K	Usl.regis.prjvz.sreds.i tršk.d	56.682,23	64.457,29
R 414K	Usl.zkp.-liz.<ukupno>	6.921.577,59	5.763.434,41
R 415K	Usl.promidž.,sponz.i tršk.sajm	1.535.446,53	2.004.826,91
R 416K	Intel.i osob.usl.<ukupno>	1.008.690,97	793.291,15
R 417K	Komunalne usluge <ukupno>	30.330,04	31.989,72
R 419K	Ost.vanj.usl.-tršk.<ukupno>	3.212.045,95	2.674.345,85

Izvor: obrada autora

Vanjske usluge prodaje dobara imaju udio od 25,82% u ukupnim troškovima u 2014. godini, a također i u 2015. godini s tim što je udio 22,20%. Također, treba napomenuti i troškove najma linija koji su u 2014. godini imali udio u ukupnim troškovima od 13,85%, a u 2015. 12,27% udjela u ukupnim troškovima. Troškovi najma parica imali su u 2014. udio u ukupnim troškovima 10,42%, dok je u 2015. taj postotak iznosio 8,99%.

Dakle, sagledavajući udio pojedinih troškova u ukupnim troškovima i usporedbi s 2014. sa 2015. godinom, ostali vanjski troškovi su se u 2015 godini smanjili u odnosu na 2014 godinu, međutim isti troškovi su i u jednoj i u drugoj godini imali najveći udio u ukupnim troškovima. Značajna razlika postoji kod troškova amortizacije, gdje je udio troška amortizacije u ukupnim troškovima iznosio 13%, dok se u 2015. trošak amortizacije povećao gotovo duplo i imao udjela u ukupnim troškovima od 23%..

Tablica 6 – Horizontalna analiza troškova klase 4

Broj	Ime	01.01.-31.12.2014.	01.01.-31.12.2015.	% promjene
R 4010	Ured.mat.,pap.,pis.vrp.,olov.,	59.554,62	53.224,76	-10,63
R 4011	Mat.i sreds.za čišć.i održ.ure	64.898,87	68.612,04	5,72
R 4012	Ost.mat.tršk.u adm.	26.941,14	21.632,23	-19,71
R 40130	Mat.tršk. za prodaju proizvoda	830.334,85	697.598,72	-15,99
R 40131	Mat.tršk. e-račun	3.893,80	7.362,10	89,07
R 4013K	**Mat.tršk. za prodaju pr.<ukupn**	**834.228,65**	**704.960,82**	**-15,50**
R 40150	Tršk. materijala za tek.održ.	80.680,26	270.170,66	234,87
R 4015K	**Tršk. mater. za tek.održ.<uk>**	**80.680,26**	**270.170,66**	**234,87**
R 401K	**Mat.tršk.nast.kao opći tršk.ad**	**1.066.303,54**	**1.126.878,51**	**5,68**
R 4040	Tršk.sitn.inv.,ambal.i autog.k	111.798,97	156.105,67	39,63
R 4043	70%Tršk.sitn.inv.i autog.za o	44.444,64	11.095,38	-75,04
R 4044	30% tršk.inv.i autog.za osob.a	19.047,61	4.907,90	-74,23
R 404K	**Tršk.sitn.inv.,ambal.i autog.<**	**175.291,22**	172.108,95	-1,82
R 40500	Potro.rezervn.dij.i mat.za odr	1.570,18	3.672,58	133,90
R 4050K	**Potro.rezervn.dij.i mat.<ukupn**	**1.570,18**	3.672,58	133,90
R 4053	70%Tršk.rezervn.dij.i mat.za	91.831,01	86.176,76	-6,16
R 4054	30% tršk.rezervn.djelova i mat	39.209,24	36.932,81	-5,81
R 40560	Ost.tršk.rezervn.dij.	43.726,31	87.221,27	99,47
R 4056K	**Ost.tršk.rezervn.dij<ukupno>**	**43.726,31**	**87.221,27**	**99,47**
R 405K	**Potro.rezervn.dij.i mat.za odr**	**176.336,74**	**214.003,42**	**21,36**
R 4070	Trošak električne energije	747.812,14	902.099,97	20,63
R 4073	70% Tršk.dies.i benz.za pogon	342.884,14	367.364,67	7,14
R 4074	30% gor.za osob.prjvz.+30% PDV	146.950,37	153.187,10	4,24
R 40750	Trošak goriva agregata	281,23	150,03	-46,65
R 4075K	**Ostali troškovi energije<ukupn**	**281,23**	**150,03**	**-46,65**
R 407K	**Potro.ener.u adm.,upr.i prod.<**	**1.237.927,88**	**1.422.801,77**	**14,93**
R 40K	**MATERIJALNI TROŠKOVI <UKUPNO>**	**2.655.859,38**	**2.935.792,65**	**10,54**
R 410003	Troškovi interneta	4.000	0,00	-100,00
R 41001	Usl.mobilne telefonije	194.103,33	219.811,37	13,24
R 4100K	**Usl.tel.,intrnt.i sl.<ukupno>**	**198.103,33**	**219.811,37**	**10,96**
R 4101	Poštanske usluge	3.086.321,35	2.925.675,43	-5,21
R 4102	Prjvz.usl.u cest.prome.	45.477,03	22.978,13	-49,47
R 4103	Prijevozne usluge željeznicom	161,08	52,44	-67,44
R 4106	Prijevozne usluge zrakoplova	32.456,44	32.506,77	0,16
R 41090	trošak prijevoza trajektom	800	11.109,00	1.288,63
R 41091	trošak prijevoza autobusom	758,84	90,00	-88,14
R 4109K	**Ostale usluge prijevoza<ukupno**	**1.558,84**	**11.199,00**	**618,42**
R 410K	**Usl.tel.,pošt.i prjvz.<ukupno>**	**3.364.078,07**	**3.212.223,14**	**-4,51**
R 411000	Tršk. interkon. pr.-VIPnet-nac	5.464.393,77	3.849.449,51	-29,55
R 411001	Tršk. interkon. pr.-VIPnet-fik	1.858.953,16	1.239.638,54	-33,32
R 41100K	**Tršk. interkon. pr.-VIPnet<uku**	**7.323.346,93**	**5.089.088,05**	**-30,51**
R 411010	Tršk. interkon. pr.-T-com-naci	11.638.923,32	10.137.994,34	-12,90
R 411011	Tršk. interkon. pr.-T-com-među	740.228,76	915.484,34	23,68
R 41101K	**Tršk. interkon. pr.-T-com<ukup**	**12.379.152,08**	**11.053.478,68**	**-10,71**
R 411020	Tršk. interkon. pr.-T-mobile	6.845.841,11	6.886.787,39	0,60
R 41102K	**Tršk. interkon.-T-mobile<ukupn**	**6.845.841,11**	**6.886.787,39**	**0,60**
R 411031	Trošak interk.Terrakom, Voljat	130.224,65	1.631.087,66	1.152,52
R 41103K	**Tršk. interkon.-Voljatel <ukup**	**130.224,65**	**1.631.087,66**	**1.152,52**
R 411040	Tršk. interkon.-Optima telekom	1.065.097,86	1.423.519,05	33,65
R 41104K	**Tršk. interkon.-Optima<ukupno>**	**1.065.097,86**	**1.423.519,05**	**33,65**
R 411050	Tršk. interkon.-Metronet	2.870.490,14	1.629.825,62	-43,22
R 411051	Tršk. interkon.-Metronet-VAS	112.173,82	92.232,19	-17,78
R 41105K	**Tršk. interkon.-Metronet <uk>**	**2.982.663,96**	**1.722.057,81**	**-42,26**
R 411065	Troš.interkonekcije-Autus BiH	2.028.586,62	1.988.352,46	-1,98
R 41106K	**Tršk. interkon. INO<uk>**	**2.028.586,62**	**2.010.351,28**	**-0,90**
R 411091	Tršk. interkon.-Iskon	611.641,67	499.789,05	-18,29
R 411092	Tršk. interkon.-Amis	245.221,81	130.841,96	-46,64
R 4110920	Tršk. interkon.-Amis-VAS	17.822,42	23.091,61	29,56
R 411095	Tršk. interkon.-Tele 2	2.612.723,45	4.256.300,28	62,91
R 4110950	Tr. interko. Tele2 VAS	288.471,87	74.745,25	-74,09
R 4110960	Tršk. interkon.-Moj tel.-VAS	8.620.978,94	1.043.824,38	-87,89

R 411096K	**Tršk. interkon.-Moj telelek...**	**8.620.978,94**	**1.043.824,38**	**-87,89**
R 41109K	**Tršk. interkon.-razno <ukupno>**	**12.396.860,16**	**6.028.592,53**	**-51,37**
R 4110K	**Tršk. interkon.prometa<ukupno>**	**45.151.773,37**	**35.844.962,45**	**-20,61**
R 411101	Backbone - mjesečna naknada	372.720,61	1.408.500,53	277,90
R 411104	Backbone-50Mbs vodovi (mjes.t	298.026,48	223.049,34	-25,16
R 411105	Backbone - Dark Fiber	290.514,13	1.063.278,72	266,00
R 411106	Backbone-Carrier Ethernet	3.838.810,13	3.185.337,82	-17,02
R 41110K	**Backbone <ukupno>**	**4.800.071,35**	**5.880.166,41**	**22,50**
R 411112	Int.vodovi HT-u-E1 vod.(mj.trš	918.898,63	178.844,11	-80,54
R 41111K	**Interk.vodovi prema HT-u<ukupn**	**918.898,63**	**178.844,11**	**-80,54**
R 411131	ISDN - mjesečni trošak	41.465,96	28.785,63	-30,58
R 411132	ISDN - promet	257.199,56	206.973,39	-19,53
R 41113K	**ISDN <ukupno>**	**298.665,52**	235.759,02	-21,06
R 411141	GIA	392.563,24	650.447,11	65,69
R 4111461	Međunar. vod Zagreb-Budimpešta	160.152,10	160.000,74	-0,09
R 411146K	**Međunarodni vodovi <ukupno>**	**160.152,10**	160.000,74	-0,09
R 4111470	Najam parica	21.358.994,88	21.797.817,06	2,05
R 4111471	Najam korisničke linije - WLR	25.284.183,77	23.010.709,19	-8,99
R 411147K	**Najam parica <ukupno>**	**46.643.178,65**	44.808.526,25	-3,93
R 4111480	ADSL BITSTREAM	5.541.217,67	8.179.218,33	47,61
R 411148K	**ADSL BITSTREAM<uk>**	**5.541.217,67**	8.179.218,33	47,61
R 41114K	**OSTALO <ukupno>**	**52.737.111,66**	53.798.192,43	2,01
R 411151	Leased line business-mjesečno	1.133.760,47	1.075.557,60	-5,13
R 41115K	**Leased line business <ukupno>**	**1.133.760,47**	1.075.557,60	-5,13
R 411160	Tršk.najma linija-nerasp-Tcom	6.036,84	4.374,99	-27,53
R 41116K	**Tršk.najma linija-nerasp<uk>**	**6.036,84**	4.374,99	-27,53
R 4111K	**Troškovi najma linija <ukupno>**	**59.894.544,47**	61.172.894,56	2,13
R 411700	Usluge signala IPTV (stream)	483.918,57	292.498,44	-39,56
R 411701	Bitstream IPTV virtualni kanal	986.392,20	569.599,28	-42,25
R 4117020	Usluga kodiranja u dig. format	152.474,24	144.505,15	-5,23
R 4117021	Ukup.nakn. za licencu po prog.	902.868,24	575.056,32	-36,31
R 4117022	Video na zah.- ostalo	62.133,44	58.088,56	-6,51
R 411702K	**Video na zahtjev (VOD)<uk>**	**1.117.475,92**	777.650,03	-30,41

R 41170K	**Usluge vezane za IPTV<ukupno>**	**2.587.786,69**	1.639.747,75	-36,64
R 41171	TV prava	5.407.625,61	9.862.799,87	82,39
R 4117K	**Usl vezane za IPTV, prava.<uk>**	**7.995.412,30**	11.502.547,62	43,86
R 41190	Ost.vanj.usl.na izrd.dobar.i u	2.488.440,92	2.098.955,97	-15,65
R 4119K	**Ost.vanj.usl.na izrd.dobar.i p**	**2.488.440,92**	2.098.955,97	-15,65
R 411K	**Vanj.usl.pri izrd.i prod.dobar**	**115.530.171,06**	110.619.360,60	-4,25
R 41200	Usl.održ.stroj.i uređaja	116.446,82	115.177,31	-1,09
R 41201	Usl.popravka opreme (STB)	158.709,60	0,00	-100,00
R 41202	Usl.održ.osob.vozila-70%	6.842,15	8.776,60	28,27
R 41203	Usl.održ.softwarea	4.249.460,19	4.757.083,56	11,95
R 41204	Usl.održ.osob.vozila-30%	2.932,35	3.761,40	28,27
R 4120K	**Nab.usl.teku.održ.(bez vlast.m**	**4.534.391,11**	4.884.798,87	7,73
R 4121	Nab.usl.za inves.održ.i popr.(	117.206,76	119.476,94	1,94
R 4122	Usl.čišć.(pranj.proz.,zasto.i	14.943	37.331,00	149,82
R 4123	70%Usl.serv.za održ.autom.,pl	27.255,78	30.125,45	10,53
R 4124	30% usl.održ.prjvz.sreds.za os	11.680,90	12.910,83	10,53
R 4127	Usl.zašt.na rad.i održ.okol.	28.700	41.274,00	43,81
R 4128	Usl.na čuv.imo.i os., zaštari	5.101,06	5.552,91	8,86
R 412K	**Usl.održ.i zašt.(serv.usl.)<uk**	**4.739.278,61**	5.131.470,00	8,28
R 4130	70%tršk.regis.osob.autom.,plo	21.246,77	21.526,33	1,32
R 4131	tršk.regis.sred.za osob.pr	8.551,62	9.479,48	10,85
R 41360	Troškovi licencija	26.883,84	33.451,48	24,43
R 4136K	**Tršk.konc.,lic.i dr. <ukupno>**	**26.883,84**	33.451,48	24,43
R 413K	**Usl.regis.prjvz.sreds.i tršk.d**	**56.682,23**	64.457,29	13,72
R 41400	Najam poslovnog prostora	2.252.886,16	2.387.760,37	5,99
R 41401	Najm.dvorane,prostora, fasade	16.039,57	24.778,13	54,48
R 41402	Režijski tr.u unajm.posl.prost	671.301,39	696.292,02	3,72
R 41403	N. prost. za smještaj odašilja	57.180	47.400,00	-17,10
R 41404	N.pros. za rad na promo štandu	75.560,61	191.600,59	153,57
R 41405	N.kolokacijskog prostora	687.724,12	626.194,07	-8,95
R 41406	Režijski tr. u kolokaci.prosto	680.835,73	613.680,18	-9,86
R 41407	Najam prostora DTK	532.616,67	773.927,51	45,31
R 4140K	**Zkp.-najm.n.nekret.<ukupno>**	**4.974.144,25**	5.361.632,87	7,79

R 41410	Zakupnine građana	42.087,58	23.698,18	-43,69
R 41411	Rrežijski tršk. kod najma u gr	7.571,23	8.657,96	14,35
R 4141K	**Zakupnine građana <ukupno>**	**49.658,81**	32.356,14	-34,84
R 4143	70%Usl.oper.liz.autom.,brod.i	5.582,17	36.543,81	554,65
R 4145	30% usl.oper.liz.sred.za osob.	2.392,36	14.355,81	500,07
R 414800	Usluge najma opreme	1.886.300	179.142,90	-90,50
R 414801	Ostale usluge najma	3.500	1.200,00	-65,71
R 41480K	**Usluge najma opreme <ukupno>**	**1.889.800**	180.342,90	-90,46
R 4148K	**Ostale usluge najma<ukupno>**	**1.889.800**	180.342,90	-90,46
R 414K	**Usl.zkp.-liz.<ukupno>**	**6.921.577,59**	5.763.434,41	-16,73
R 4150	Usl. prom. putem tisk.,TV, pla	753.569,86	1.120.865,01	48,74
R 4151	Tršk.promidž.mat.za promo.doba	243.411,89	151.011,86	-37,96
R 4152	T.sponz.šp.kul u cilj.promidž.	52.000	0,00	-100,00
R 41530	Usluge PR i mark. savjetovanje	356.000	660.191,22	85,45
R 41532	Tršk. marketinških projekata	27.932,46	0,00	-100,00
R 4153K	**Usluge i tršk. un. prodaje<uku**	**383.932,46**	660.191,22	71,96
R 4154	Usluge istraživanja tržišta	102.532,32	72.758,82	-29,04
R 415K	**Usl.promidž.,sponz.i tršk.sajm**	**1.535.446,53**	2.004.826,91	30,57
R 41610	Tršk.ugov.o djel.-net.,por.i p	295.677,42	252.662,37	-14,55
R 41611	Tršk.ugov.o djel.-dopr.za MO-I	34.720,87	26.186,82	-24,58
R 41612	Tršk.ugov.o djel.-dopr.za MO-I	11.573,67	8.729,05	-24,58
R 41613	Tršk.ugov.o djel.-dopr.za zdra	33.788,89	26.186,82	-22,50
R 4161K	**Tršk.ugov.o djel.(i akvizit.)<**	**375.760,85**	313.765,06	-16,50
R 4163	Konzultantske usluge	121.000	153.300,00	26,69
R 4166	Usl.reviz.i procj.vrijed.poduz	164.602,81	102.301,63	-37,85
R 4167	Odvj.,bilj.i usl.izrd.prav.ak.	314.827,95	149.509,13	-52,51
R 4168	Nknd.za koriš.prav.intel.vlasn	16.530,36	14.622,25	-11,54
R 4169	Usl.vješ.,adm.usl.i dr.intel.u	15.969	30.864,63	93,28
R 416K	**Intel.i osob.usl.<ukupno>**	**1.008.690,97**	793.291,15	-21,35
R 4170	Komunalna naknada	3.106,31	3.278,58	5,55
R 4171	Odvoz smeća i fekalija	26.450,14	9.545,64	-63,91
R 41750	Garaž.i parkir.voz.-got.na iz	773,59	828,00	7,03
R 4175K	**Garaž.i parkir.voz.<ukupno>**	**773,59**	17.756,00	2.195,27

R 417K	**Komunalne usluge <ukupno>**	**30.330,04**	31.989,72	5,47
R 4190	Usl.kontr.kakv.i atst.dobar.	36.400	36.400,00	0,00
R 41910	Usl. student servisa	2.989.473,13	2.409.023,29	-19,42
R 4191K	**Usl.ag.,studen.serv.<ukupno>**	**2.989.473,13**	2.409.023,29	-19,42
R 419200	Hot.usl.(osim reprez.)	77.190,38	43.944,21	-43,07
R 419202	Hot.usl.(osim reprez.)13%	18.419,33	28.111,31	52,62
R 41920K	**Hot.usl.(osim reprez.)**	**95.609,71**	72.055,52	-24,64
R 41940	Šped.usl.pri uvozu i sl.	3.612	4.118,00	14,01
R 4194K	**Šped.usl.pri izvz.uv.i sl.<uk>**	**3.612**	4.118,00	14,01
R 4195	Tršk.oglaš.u tisku	6.198,48	59.862,04	865,75
R 4197	Tršk.autop.,tun.i most.	71.257,63	83.758,00	17,54
R 41990	Ost.nesp.vanj.tršk.	9.000	9.089,00	0,99
R 41993	Troškovi opomena	495	40,00	-91,92
R 4199K	**Ost.nesp.vanj.tršk.-usl.<ukupn**	**9.495**	9.129,00	-3,85
R 419K	**Ost.vanj.usl.-tršk.<ukupno>**	**3.212.045,95**	2.674.345,85	-16,74
R 41K	**OST.VANJ.TRŠK.(TRŠK.USL.)<UKUP**	**136.398.301,05**	130.295.399,07	-4,47
R 4200	Net.plać.i nadok.u upr.,prod.i	11.199.628,76	13.797.555,45	23,20
R 420200	Por.na doh.u upr.,prod.i adm.	1.679.356,75	1.944.021,03	15,76
R 420201	Prire.na por.na doh.u upr.,pro	228.487,67	275.497,65	20,57
R 42020K	**Por.na doh.i prire.u upr.,prod**	**1.907.844,42**	2.219.518,68	16,34
R 420210	Dopr.iz plać.za MO-I stup u up	2.503.979,22	3.051.485,47	21,87
R 420211	Dopr.iz plać.za MO-II stup u u	757.226,34	942.688,90	24,49
R 42021K	**Dopr.iz plać.u upr.,prod.i adm**	**3.261.205,56**	3.994.174,37	22,48
R 4202K	**Por.,prire.i dopr.iz plać.u up**	**5.169.049,98**	6.213.693,05	20,21
R 420K	**Bru.plać.i nadok.<ukupno>**	**16.368.678,74**	20.011.248,50	22,25
R 42110	Doprinosi na plaće za ZO	2.307.876,77	2.649.028,18	14,78
R 42111	Dopr.na plać.za ZO od nesreć.n	79.389,93	88.301,24	11,22
R 4211K	**Dopr.na plać.za zdrav.osig.<uk**	**2.387.266,70**	2.737.329,42	14,66
R 4213	Dopr.na plać.za zapoš.	254.047,47	300.223,32	18,18
R 4214	Dopr.na plać.za zapoš.inv.	15.878,25	65.438,64	312,13
R 421K	**Doprinosi na plaće <ukupno>**	**2.657.192,42**	3.102.991,38	16,78
R 4221	Tršk.zdravstvene zašt.na služ.	457,85	88.917,72	19.320,71
R 422K	**Ostali troškovi plaća <ukupno>**	**457,85**	88.917,72	19.320,71

R 42K	**TRŠK.OSOB.-NADN.I PLAĆ.<UKUPNO**	**19.026.329,01**	23.203.157,60	21,95
R 4300	Amort.po redov.stop.	16.943.004,91	22.923.763,34	35,30
R 430K	**Amort.nemat.imo.<ukupno>**	**16.943.004,91**	22.923.763,34	35,30
R 4310	Amort.građev.,postr.i opr.koj.	915.639,24	2.667.437,87	191,32
R 4312	Amort.građev.i opr.koj.se kori	11.006.123,23	32.066.787,03	191,35
R 431K	**Amort.mat.imo.<ukupno>**	**11.921.762,47**	34.734.224,90	191,35
R 4320	Am.os.voz.obrač.po redov.stop.	491.056,88	481.528,35	-1,94
R 4324	Am. nepriznatog PDV-a	33.675,78	32.246,90	-4,24
R 432K	**Amort.osob.autom.i dr.sreds.za**	**524.732,66**	513.775,25	-2,09
R 43K	**AMORTIZACIJA <UKUPNO>**	**29.389.500,04**	58.171.763,49	97,93
R 44510	Vrijed.usklđ.kratkor.potra.od	6.477.774,79	3.444.253,72	-46,83
R 4451K	**Vrijed.usklđ.kratkor.potr<uk>**	**6.477.774,79**	3.444.253,72	-46,83
R 445K	**Vrijed.usklđ.kratkor.potra.<uk**	**6.477.774,79**	3.444.253,72	-46,83
R 44K	**TRŠK.VRIJED.USKLĐ.DUGOT.I KRAT**	**6.477.774,79**	3.444.253,72	-46,83
R 45100	Trŝk.dugor.rezervir.za poten.g	3.264.016,77	113.512,02	-96,52
R 4510K	**Trŝk.dug.rez.za poten.g<uk>**	**3.264.016,77**	113.512,02	-96,52
R 45K	**REZERVIR.TRŠK.I RIZ.(v.skup.28**	**3.264.016,77**	569.567,48	-82,55
R 46000	Dnvnc.za služ.ptvnj.i trŝk.noć	61.380	64.980,00	5,87
R 4600K	**Dnvnc.za služ.ptvnj.i trŝk.noć**	**61.380**	64.980,00	5,87
R 4601	Dnvnc.i putn.trŝk.za služ.ptvn	23.751,88	20.488,17	-13,74
R 4603	Nadok.za upo.osob.autom.u posl	2.810	25.060,00	791,81
R 46040	Ost.trŝk.na služ.put.(trŝk.,au	10.939,71	10.231,06	-6,48
R 4604K	**Ost.trŝk.na služ.put.(trŝk.aut**	**10.939,71**	10.231,06	-6,48
R 460K	**Dnvnc.za služ.ptvnj.i putn.trŝ**	**98.881,59**	120.759,23	22,13
R 4614	Otprmn.zb.odl.radnk.u mirov.i	26.620,92	119.449,40	348,71
R 4617	Potpo.zb.boles.,invld.,smrt.,e	5.000	10.000,00	100,00
R 461K	**Nadok.trŝk.zapos.,dar.i potpo.**	**31.620,92**	156.449,40	394,77
R 46302	30%Tr.vanj.usl.repr.(restor.)	21.584,55	20.947,62	-2,95
R 46309	30%Tr.vanjsk.usl.reprez.(ost)	12.103,64	3.042,47	-74,86
R 4630K	**Tr.vanjsk.usl.reprez.(ugošćenj**	**33.688,19**	23.990,09	-28,79
R 463902	70% trŝk.vanj.usl.repr.(rest)	43.646,92	37.861,37	-13,26
R 463909	70% trŝk.vanj.usl.repr.(ostalo	12.278,11	7.099,17	-42,18
R 46390K	**70% trŝk.vanj.usl.reprez.(ugoš**	**55.925,03**	44.960,54	-19,61

R 4639K	**70% od ukup.trŝk.reprez.**	**55.925,03**	44.960,54	-19,61
R 463K	**Trŝk.reprez.<ukupno>**	**89.613,22**	68.950,63	-23,06
R 46400	Tr.os.dugot.mat.i nmt.im-požar	53.578,61	41.768,65	-22,04
R 4640K	**Trŝk.osig.dugot.mat.i nemat.im**	**53.578,61**	41.768,65	-22,04
R 4642	Prem.osig.prome.sreds.(osim ak	131.711,90	80.081,74	-39,20
R 464K	**Premije osiguranja <ukupno>**	**185.290,51**	121.850,39	-34,24
R 4650	Troškovi platnog prometa	307.685,74	389.296,06	26,52
R 4651	Bank.usl.(za inoz.platn.prome.	125.634,40	69.217,96	-44,91
R 465K	**Bank.usl.i trŝk.platn.prome.<u**	**433.320,14**	458.514,02	5,81
R 46600	Člnrn.komor.(HGK)	47.676	47.676,00	0,00
R 4660K	**Člnrn.komor.(HGK ili obrt.)**	**47.676**	47.676,00	0,00
R 4661	Članarine udrugama i društvima	51.570	52.000,00	0,83
R 4662	Dopr.-sreds.za općek.funk.šum.	67.207,06	66.454,06	-1,12
R 4663	Doprinos turističkoj zajednici	304.352,52	304.840,85	0,16
R 4668	Spomenička renta	126.813,55	127.017,02	0,16
R 4669	Ostala davanja i naknade	888.872,62	863.505,25	-2,85
R 466K	**Dopr.,člnrn.i sl.dav.<ukupno>**	**1.486.491,75**	1.461.493,18	-1,68
R 4670	Porez na tvrtku odnosno naziv	2.800	2.800,00	0,00
R 4671	70%Por.(imo.) cest.voz.,pl.ob	9.756,25	10.793,13	10,63
R 4674	Por.(imo.) cest.voz.,pl.ob 30%	4.181,25	4.625,62	10,63
R 4676	Trŝk.PDV-a za koj.je prest.pra	16.243,72	11.045,72	-32,00
R 46760	Trŝk.PDV-a-neovjereni KO/S	23.251,46	17,50	-99,92
R 4679	Ostali porezi i takse	40.683,57	33.793,40	-16,94
R 467K	**Por.koj.ne ovis.o dobit.i taks**	**96.916,25**	63.075,37	-34,92
R 4690	Trŝk.struč.obraz.(sem.,simp.,s	271.248,85	524.136,25	93,23
R 4691	Trŝk.za priru.,čas.,struč.lit.	11.328,66	28.981,59	155,83
R 46911	Tr13%.za prir.,čas.,struč.lit.	2.292,03	2.292,03	0,00
R 4692	Sudski troškovi i pristojbe	820	244.351,14	29.698,92
R 469200	Tr. ovršnog postupka-billing	258.500,32	327.962,97	26,87
R 46920K	**Tr. ovršnog postupka<uk>**	**258.500,32**	327.962,97	26,87
R 46980	Trošak pretplate HRT-u	31.680	33.440,00	5,56
R 4698K	**Trŝk pretplate HRT-u <ukupno>**	**31.680**	33.440,00	5,56
R 4699	Ost.nesp.nemat.trŝk.	2.534,72	2.799,02	10,43

R 469K	**Ost.tršk.posl.-nemat.<ukupno>**	**578.404,58**	1.163.968,00	101,24
R 46K	**RAZN.TRŠK.POSL.<UKUPNO>**	**3.000.538,96**	3.615.060,22	20,48
R 473002	Kamat.iz fin.liz.UniCredit	161.846,87	132.844,93	-17,92
R 4730050	Kmt fin Erste S-Le Ug35026/10	7.566,40	5.045,08	-33,32
R 4730051	Kmt fin Erste S- Ug 36398/11	23.601,48	15.742,15	-33,30
R 47300K	**KMT fin.leasing-oprema<ukup**	**193.014,75**	182.325,59	-5,54
R 473010	Kamate fin.leas.-Raiff.L.auta	34.266,55	11.381,78	-66,78
R 47301K	**Kamate iz Fin Leas.-Auto**	**34.266,55**	11.381,78	-66,78
R 47350	Kta iz kapitaliziranja TV prav	277.606,62	286.986,17	3,38
R 4735K	**Kta iz kapitaliziranja<ukupno>**	**277.606,62**	286.986,17	3,38
R 473K	**Kamat.iz odns.s nepov.druš.<uk**	**504.887,92**	6.540.931,89	1.195,52
R 4740	Zatez.kamat.iz obv.odns.	251.756	727.645,48	189,03
R 47410	Zatez.kamat.na por.,dopr.i dr.	390.042,57	50.943,10	-86,94
R 47411	Zat.kmt zaposlenicima i ex zap	63.840,19	0,00	-100,00
R 4741K	**Zatez.kamat.na por.,dopr<uk>**	**453.882,76**	50.943,10	-88,78
R 474K	**Zatez.kamat.(s nepov.druš.i os**	**705.638,76**	778.588,58	10,34
R 47500	Neg.teč.razl.iz kred.obv.	17.013,51	8.987,82	-47,17
R 4750K	**Neg.teč.razl.iz kred.obv.<uk>**	**17.013,51**	8.987,82	-47,17
R 4751	Neg.teč.razl.iz obv.za nab.u i	150.718,34	269.741,71	78,97
R 47590	Ost.neg.teč.razl.	34,15	0,00	-100,00
R 4759K	**Ost.neg.teč.razl.<ukupno>**	**34,15**	0,00	-100,00
R 475K	**Teč.razl.iz odns.s nepov.druš.**	**167.766**	280.577,90	67,24
R 47960	Rashodi s osn.usklađenja z kta	1.374.090,41	396.642,52	-71,13
R 4796K	**Rash. s osn.usklađenja kta<uk>**	**1.374.090,41**	396.642,52	-71,13
R 479K	**Ost.sl.tršk.iz transak.s nepov**	**1.374.090,41**	396.642,52	-71,13
R 47K	**TRŠK.FIN.I OST.FIN.RASHD.<UKUP**	**2.752.383,09**	7.996.740,89	190,54
R 48110	Izr.otpis..nenapl.potr.od k-PP	6.171,50	23.622,00	282,76
R 48112	Izr.otpis.nenap-billing-prizn	748.084,43	324.999,49	-56,56
R 48113	Izr.otpis.nenap-billing-nepriz	2.523.394,92	30.756,89	-98,78
R 4811K	**Izrvn.otpis..nenapl.potra.od k**	**3.277.650,85**	379.378,38	-88,43
R 48120	Troškovi otpisa iz PSN-PP	16.475.871,52		-100,00
R 48121	Tršk otpisa iz PSN billing-PP	37.371,44	16.109,55	-56,89
R 4812K	**Troškovi otpisa iz nagodbi<uk>**	**16.513.242,96**	16.109,55	-99,90

R 481K	**Otpis..vrijed.neuskl.potra.<uk**	**19.790.893,81**	395.487,93	-98,00
R 4820	Neamort.vrijed.rashdv.,uniš.il	516.530,25	1.071.933,23	107,53
R 482K	**Rashd.-otpis..nemat.i mat.imo.**	**516.530,25**	1.071.933,23	107,53
R 4840	Nov.kazn.za gosp.prijes.,prome	19.558,33	27.266,68	39,41
R 4843	Nadok.štet.dr.druš.,fiz.osob.p	10	0,00	-100,00
R 48441	Nepravovremeni prijenos broja	3.920	210,00	-94,64
R 48442	Naknada za neisporuke usluge	1.718,07	1.500,00	-12,69
R 48443	Naknade za zakašnjenje	1.450	2.080,00	43,45
R 4844K	**Nadoknada zbog propusta,neizvr**	**7.088,07**	3.790,00	-46,53
R 48491	Ostali nepriznati izdatci	462,51	51.140,44	10.957,15
R 4849K	**Ostali izdatci <uk>**	**462,51**	51.140,44	10.957,15
R 484K	**Kazn.,pen.,nadok.štet.i tršk.i**	**27.118,91**	82.197,12	203,10
R 486100	Izdt.za milod.,dar.i sl.do 2%	436.855,42	141.437,63	-67,62
R 48610K	**Izdt.za milod.,dar.do 2%<uk>**	**436.855,42**	141.437,63	-67,62
R 4861K	**Izdt.za milod.,dar.do 2% <uk>**	**436.855,42**	141.437,63	-67,62
R 486K	**Dar.i sponz.do 2% od ukup.prih**	**436.855,42**	141.437,63	-67,62
R 48K	**OST.TRŠK.I I RASHD.DR.AKT.<UKU**	**20.771.398,39**	1.691.055,91	-91,86
R 49100	Raspor.tršk.za pokri.uprvn.,ad	223.736.101,48	249.200.474,87	11,38
R 4910K	**Raspor.tršk.za pokri.upr. <uk>**	**223.736.101,48**	249.200.474,87	11,38
R 491K	**Raspor.tršk.za pokri.uprvn.,ad**	**223.736.101,48**	249.200.474,87	11,38
R 49K	**RASPORED TROŠKOVA <UKUPNO>**	**223.736.101,48**	249.200.474,87	11,38
R 4K	**RAZRE.4-TRŠK.PO PRIRO.VRS.I RA**	**447.472.202,96**	498.400.949,74	11,38

Izvor: Izračun autora

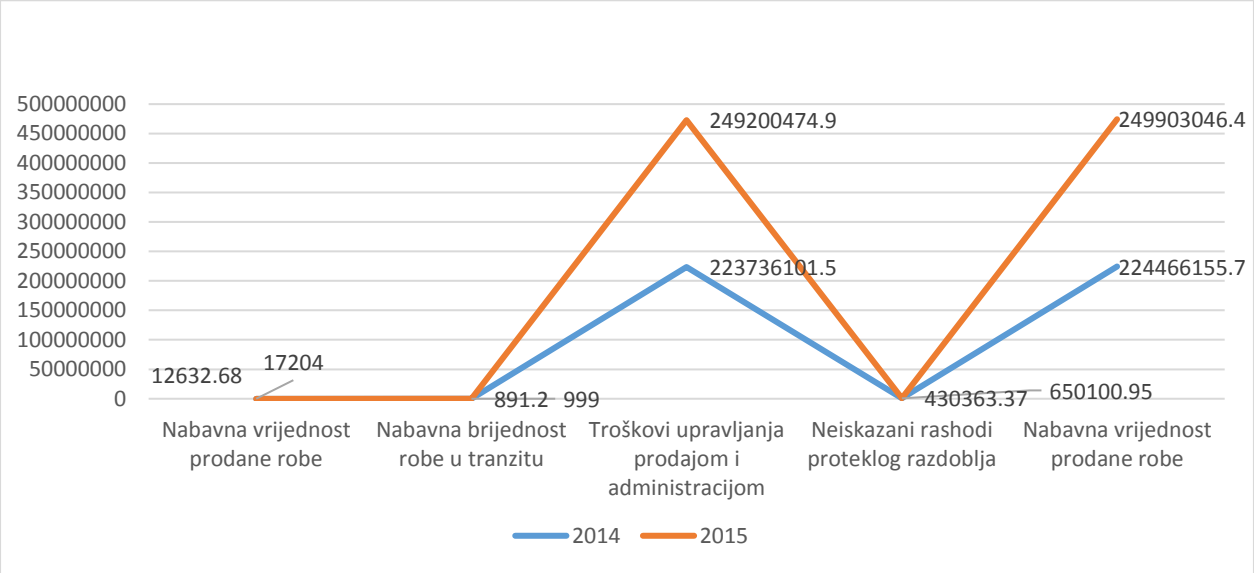
Horizontalna analiza troškova klase 4 pokazuje koliko su se troškovi povećali odnosno smanjili u 2015. godini u odnosu na 2014. godini i koji od troškova bilježe znatan rast odnosno smanjenje. Najveći rast bilježe sudski troškovi koji su u 2014. godini iznosili 820 kn, dok su u 2015. godini porasli i iznosili 244.351,14 kn, zatim velikom povećanjeu bilježe i ostali troškovi plaća, tj. Troškovi zdravstvene njege koji su sa 457 kn u 2014. godini porasli na 88.917,72 kn u 2015. godini. Treća stavka koja također bilježi veliki rast jesu ostali izdaci, odnosno ostali nepriznati izdaci koji su se sa 462,51 kn u 2014. godini povećali na 51.140,44 kn u 2015. godini. Također povećanje u odnosu na prethodnu godinu bilježe i troškovi prijevoza trajektom (2014: 800; 2015:11.109 kn) i garažni troškovi i troškovi parkiranje vozila (2014: 773,59; 2015: 17.756 kn).

Najveća povećanja imali sporedni troškovi, koji su se znatno mijenjali u odnosu na prethodnu godinu. Sudski troškovi su se povećali zbog velikog broja tuženja zbog neizmirenih obaveza prema H1 Telekomu od strane fizičkih i pravnih lica, troškovi zdravstvene njege također bilježe rast uslijed bolovanja, održavanja trudnoće i slično. Povećanje broja zaposlenih mijenja troškove prijevoza, a sve veći broj vozila u posredstvom H1 Telekoma povećava znatno i troškove parkiranja vozila.

Tablica 7 – Horizontalna analiza klase 7

Broj	Ime	01.01.-31.12.201	01.01.-31.12.201	% promjene
R 71000	Nab.vrijed.prod.rob.(COGS)	17.204	**12623,68** -	26,62
R 7100K	**Nab.vrijed.prod.rob.(COGS)<uk>**	**17.204**	**12623,68** -	26,62
R 7102	Nab.vrijed.prod.rob.(COGS) 2	61.750,24	**27820** -	54,95
R 71040	Nabavna vrijed. robe u tranzit	999	**891,2** -	10,79
R 7104K	**Nabavna vrijed. robe u tranzit**	**999**	**891,2** -	10,79
R 710K	**Nab.vrijed.prod.rob.<ukupno>**	**79.953,24**	**41334,88** -	48,30
R 71200	Tršk.upr.,prod.i adm.(s rač.49	223.736.101,48	**249200474,9**	11,38
R 7120K	**Tršk.upr.,prod.i adm.<ukupno>**	**223.736.101,48**	**249200474,9**	11,38
R 712K	**Tršk.upr.,prod.i adm.<ukupno>**	**223.736.101,48**	**249200474,9**	11,38
R 71509	Ost.rashodi protek.razdoblja	650.100,95	**430363,37** -	33,80
R 7150K	**Neiskaz.rashd.protek.razd<uk>**	**650.100,95**	**430363,37** -	33,80
R 715K	**Neiskaz.rashd.protek.razd<uk>**	**650.100,95**	**430363,37** -	33,80
R 71K	**NAB.VRIJED.PROD.ROB.(I NEKRET.**	**224.466.155,67**	**249903046,4**	11,33
R 72001	Konto zaokruženja	0,33	**154,7**	46.778,79
R 7200K	**Rashodi iz drugih aktivnosti**	**0,33**	**154,7**	46.778,79
R 720K	**Rashodi iz drugih aktivnosti**	**0,33**	**154,7**	46.778,79
R 72K	**RASHD.IZ DR.AKT.<UKUPNO>**	**0,33**	**154,7**	46.778,79

Izvor: Izračun autora

Graf 4 - Horizontalna analiza klase 7

Izvor: Izračun autora

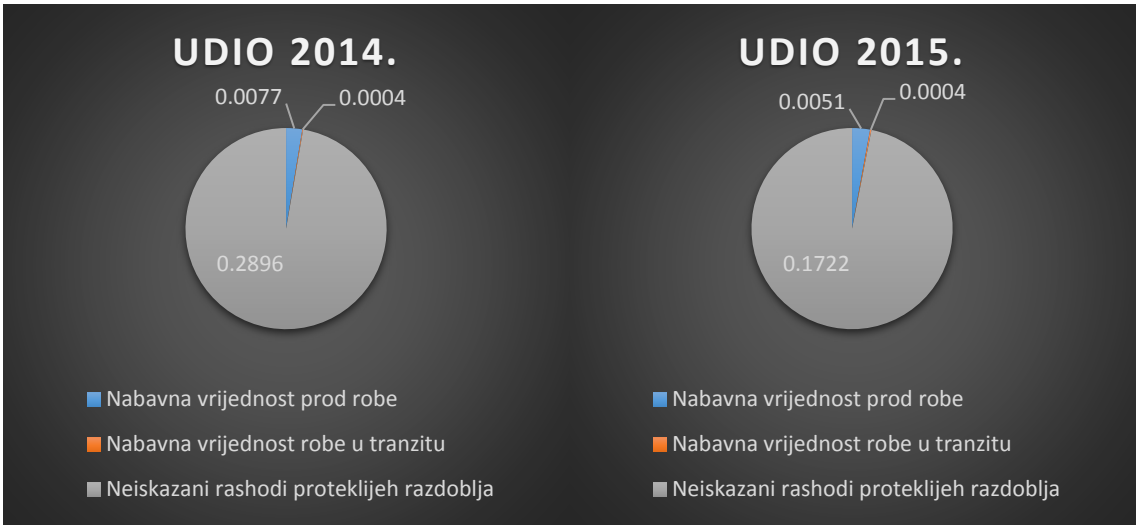
Horizontalna analiza troškova klase 7 pokazuje da je najveći postotak povećanja troškova u odnosu na prethodnu godini bilježi nabavna vrijednost prodane robe od 54,95% u odnosu na 2014. godinu, zatim neiskazani rashodi proteklog razdoblja od 33,80%.

Ovakva je analiza naročito dobra u slučajevima inflacije, kada apsolutni brojevi ne govore puno sami za sebe.

Tablica 8 – Vertikalna analiza klase 7

Broj	Ime	01.01.-31.12.201	UDIO	01.01.-31.12.201	UDIO2
R 71000	Nab.vrijed.prod.rob.(COGS)	17.204	0,0077	**12623,68**	0,0051
R 7100K	**Nab.vrijed.prod.rob.(COGS)<uk>**	**17.204**	**0,0077**	**12623,68**	0,0051
R 7102	Nab.vrijed.prod.rob.(COGS) 2	61.750,24	0,0275	**27820**	0,0111
R 71040	Nabavna vrijed. robe u tranzit	999	0,0004	**891,2**	0,0004
R 7104K	**Nabavna vrijed. robe u tranzit**	**999**	**0,0004**	**891,2**	0,0004
R 710K	**Nab.vrijed.prod.rob.<ukupno>**	**79.953,24**	**0,0356**	**41334,88**	0,0165
R 71200	Tršk.upr.,prod.i adm.(s rač.49	223.736.101,48	99,6748	**249200474,9**	99,7189
R 7120K	**Tršk.upr.,prod.i adm.<ukupno>**	**223.736.101,48**	**99,6748**	**249200474,9**	99,7189
R 712K	**Tršk.upr.,prod.i adm.<ukupno>**	**223.736.101,48**	**99,6748**	**249200474,9**	99,7189
R 71509	Ost.rashodi protek.razdoblja	650.100,95	0,2896	**430363,37**	0,1722
R 7150K	**Neiskaz.rashd.protek.razd<uk>**	**650.100,95**	**0,2896**	**430363,37**	0,1722
R 715K	**Neiskaz.rashd.protek.razd<uk>**	**650.100,95**	**0,2896**	**430363,37**	0,1722
R 71K	**NAB.VRIJED.PROD.ROB.(I NEKRET.**	**224.466.155,67**	**100**	**249903046,4**	100

Izvor: Izračun autora

Graf 4 - Struktura rashoda

Izvor: Izračun autora

Vertikalna analiza troškova klase 7 prikazuje udio pojedinih troškova u ukupnim troškovima. Najveći udio troškova u obje godine imaju troškovi upravljanja prodajom i administrativni troškovi čiji je udio u 2014 godini iznosio 99,68%, a u 2015. godini 99,72%. ostali troškovi su gotovo neprimjetni u odnosu na ove troškove.

5. ZAKLJUČAK

Troškovima se smatraju novčani izrazi utrošaka svih elemenata koji se koriste u poslovnom procesu. Troškovi podrazumijevaju utrošak elemenata ali i primjerice usluge i doprinose, te elemente poduzeća kao što su rad, sredstva za rad te predmete rada.

O značaju i ulozi troškova te njihove analize u poslovanju nekog poduzeća odnosno poslovne organizacije govori i teorija troškova koja se razvija ovisno o razvitku kompleksnosti poslovanja nekog poduzeća. Razlog leži u tome što se sa kompleksnijim poslovanjem mijenja i struktura troškova, pa je shodno tome potrebna detaljnija analiza troškova.

Značaj analize troškova je u tome što menadžment poduzeća poslove planiranja, organiziranja, kontrole te odlučivanja obavlja na temelju podataka koje ima u svezi sa poslovanjem nekog poduzeća. Kako je cilj svake poslovne organizacije efikasno i produktivno obavljanje poslova i funkcija koje svako radno mjesto podrazumijeva, iste je potrebno usmjeravati na način da se ostvari što je moguće pozitivniji poslovni rezultat – u kontekstu financija. Ovdje vrlo važnu ulogu igra upravo upravljanje troškovima, jer se sav ljudski rad u poslovnoj organizaciji planira, organizira i usmjerava na način da se eliminiraju svi nepotrebni troškovi, te da se troškovi uopće svedu na minimum, te da se shodno tome ostvari pozitivan rezultat na kraj poslovne godine.

Kako bi menadžment navedeno mogao ostvariti, neophodno je provesti analizu troškova u poduzeću. Menadžment se u tu svrhu koristi mnoštvom informacijskih tehnologija kako bi efikasnije, točnije i brže mogao donositi odluke u svezi sa upravljanjem troškova. Poznajući zakonitosti kretanja troškova u poduzeću, te redovitim praćenjem kretanja troškova u istom poduzeću, menadžment i uprava mogu svjesno i efektivno upravljati poslovanjem kako bi isto moglo poslovnu godinu završiti sa pozitivnim rezultatom.

Kvalitetna analiza troškova u poduzeću istom omogućava konzistentnost u poslovanju te lojalnost klijenata odnosno potrošača, ali i zadovoljstvo zaposlenika uopće. Važnu ulogu igra upravo upravljanje troškovima, jer se sav ljudski rad u poslovnoj organizaciji planira, organizira i usmjerava na način da se eliminiraju svi nepotrebni troškovi, te da dr troškovi uopće svedu na minimum, te da se shodno tome ostvari pozitivan rezultat na kraj poslovne godine.

POPIS LITERATURE

1. Anthony, R. N. i Reece J. S. (2004) Računovodstvo : financijsko i upravljačko računovodstvo. Zagreb: RRiF-plus.
2. Barić, V., (2003.)Temeljne odrednice investiranja u obrazovanje odraslih, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Pomorski zbornik, br. 41.
3. Belak, V., (1995) Menadžersko računovodstvo, RriF plus, Zagreb
4. Biškup, T., (2015), Obilježja i primjena ABC metode rasporeda općih troškova proizvodnje, Zagreb
5. Crnković, L., (2006), Organizacija i primjena računovodstva, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek
6. Čičin-Šain, D., viši pred., Troškovi proizvodnje. Prezentacija. Dostupno na: http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/mikroek/mikroekonomija_10.pdf (13. srpnja 2016.)
7. Drljača, M., (2004.) Pojam i podjela troškova za kvalitetu, Kvaliteta, br. 5, Infomart, Zagreb
8. Đorđević, A., Cost-benefit analiza, Visoka poslovna škola strukovnih studija. Novi Sad, Prezentacija, dostupno na: http://www.vps.ns.ac.rs/Materijal/mat13483.pdf (02. listopada 2016.)
9. Hladika, M., i dr., (2015), Upravljačko računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 10 Dostupno na: http://www.veleri.hr/files/datoteke/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_s1/6_-_Klasifikacija_troskova_0.pdf (20. kolovoza 2016.)
10. Karić M. (2008), Upravljanje troškovima, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek
11. Kolaković, M, Kovačević, B. i Sisek, B. (2001) "Utjecaj teorije poduzeća na suvremene pristupe organizaciji poduzeća", zbornik radova konferencije Uloga povijesti ekonomske misli u nastavi na fakultetima društvenih znanosti u Hrvatskoj, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, 4-5. listopada
12. Kolaković, M., (2003), Teorija intelektualnog kapitala, Ekonomski pregledi, br. 54., Zagreb

13. Lazibat, T., Matić, B., (2002.) Troškovi kvalitete kao čimbenik povećanja konkurentnosti na domaćem i svjetskom tržištu, Ekonomski pregled, 51 (11-12)
14. Mankiw, G.,(2006.) Osnove ekonomije, Mate d.o.o., Zagreb
15. Perčević, H., (2006.), Metode obračuna troškova u proizvodnom sektoru Republike Hrvatske, Ekonomski pregled 57 (9-10), godina
16. Popović, Ž., (2006), Vitezić, Neda: «Revizija i analiza», Sveučilište u Rijeci, Zagreb
17. Polimeni, R. S., Handy S.A. i Cashin J.A. (1999) Troškovno računovodstvo. Zagreb: Faber & Zgombić Plus
18. Ravlić, P., Jelavić, A. Starčevih A., Šamanović, J., (1993), Ekonomika poduzeća, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb
19. Rogošić, A. (2009). Računovodstvo troškova u funkciji upravljanja kvalitetom. Ekonomska misao i praksa, (1), 115-128.
20. Sarić, B., Cost-benefit analiza. Dostupno na: www.effect-dubrovnik.com , za reviziju i ekonomski konzalting, Dubrovnik (08. lipnja 2016.)
21. Tušek, B., Računovodstveno praćenje troškova poslovanja, Ekonomski fakultet Zagreb.

Web izvori:

1. www.effect-dubrovnik.com (15. svibnja 2016.)
2. http://www.h1telekom.hr/hr/ (19. kolovoza 2016.)
3. http://oliver.efri.hr/~jana/ut-skripta.pdf (22. kolovoza 2016.)
4. http://www.poslovna.hr (19.kolovoza 2016)
5. http://www.poslovni.hr/tips-and-tricks/znate-li-sto-je-neravnoteza-bilance-239745 (15. svibnja 2016.)
6. http://www.veleri.hr/files/datoteke/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_s1/6_-_Klasifikacija_troskova_0.pdf (20. kolovoza 2016.)
7. http://www.vps.ns.ac.rs/Materijal/mat13483.pdf (02. listopada 2016.)
8. http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/mikroek/mikroekonomija_10.pdf (13. srpnja 2016.)

SAŽETAK

Glavna filozofija izrade financijskih izvještaja se sastoji u alokaciji troškova. Uz pomoć takvih informacija menadžment poduzeća može provoditi svoju funkciju upravljanja. Kada poduzeće ne bi imalo takav vid informacija, ono ne bi moglo kvalitetno i planirano upravljati i voditi poslovanje. Analizom računovodstvenih troškova poduzeće može efikasnije upravljati poslovanjem te ga planirati na temelju valjanih i vjerodostojnih informacija, što je preduvjet za uspješno vođenje i konačno postizanje konkurentnosti na tržištu. Problem i cilj istraživanja rada predstavljaju računovodstveni obuhvat analize troškova i utvrđivanja obilježja različitih vrsta troškova na praktičnom primjeru.

Ključne riječi: troškovi, analiza, upravljanje.

ABSTRACT

The main philosophy of the preparation of the financial statements consists in the allocation of costs. With the help of such information management companies can carry out its function of management. When the company would not have had that kind of information, it could not well and planned to manage and run the business. The analysis of accounting of expenses the company can more efficiently manage the business operations and to plan on the basis of valid and credible information, which is a prerequisite for the successful management and finally achieving the competitiveness in the market. The problem and the objective of this research work represent an accounting analysis and determine the cost of the coverage of the characteristics of the different types of costs on a practical example.

Key words: costs, analysis, management.

POPIS SLIKA I TABLICA

Popis slika

Slika 1. Razlika implicitnih i eksplicitnih (oportunitetnih) troškova u ekonomista i računovođa str. 8

Slika 2. H1 Telekom d.d. str. 19

Popis tablica

Tablica 1 – Kriterij klasifikacije troškova str. 5

Tablica 2 – Vertikalna analiza troškova klase 4 str. 22

Tablica 3 – Horizontalna analiza troškova klase 4 str. 25

Tablica 4 – Horizontalna analiza klase 7 str. 30

Tablica 5 – Vertikalna analiza klase 7 str. 31

Popis grafova

Graf 1 - Vertikalna analiza troškova klase 4 str. 24

Graf 2 - Horizontalna analiza klase 7 str. 31

Graf 3 - Vertikalne analize klase 7 str. 32